

Definitief

Nota bodembeheer Walcheren

WALCHERSE BODEMKANSEN
ambities vanaf 2012-2022
Onderdeel 6.1
Chemische kwaliteit

Versie oktober 2012

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Aanleiding	4
1.3	Doelstelling.....	5
1.4	Leeswijzer	5
2	WETTELIJK KADER	6
2.1	Standpunt VROM brief 2003	6
2.2	Wet Bodembescherming	6
2.3	Besluit/ Regeling Bodemkwaliteit	6
3	BELEID VOOR DE CHEMISCHE BODEMKWALITEIT.....	9
3.1	Beleid Walcherse gemeenten	9
3.2	Instrumenten om het beleid uit te kunnen voeren:	11
4	RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN.....	12
4.1	Bestemmingsplannen.....	12
4.2	Functie-indeling op grond van Besluit bodemkwaliteit:.....	12
4.3	Bodemfuncties per zone /bodemfunctiekaart	13
4.4	Grond- en baggerverzet mede in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen	13
5	BODEMKWALITEITSKAART MET CHEMISCHE BODEMKWALITEIT	14
5.1	Bodemkwaliteitskaart agrarisch gebied Walcheren	14
5.2	Bodemkwaliteitskaart bebouwde omgeving	14
5.3	Bodemkwaliteit wegbermen	14
5.4	Bodemkwaliteitskaart tracé N57 2004	14
5.5	In de toekomst nog vast te stellen bodemkwaliteitskaarten en nota's bodembeheer	14
5.6	Tegengaan gezondheid en ecologische risico's door gebruik van de bodem	15
5.7	Wijze van vaststellen lokale maximale waarden	15
5.8	Rekenmethodiek ten behoeve van humane, ecologische, en verspreidingsrisico's	16
5.9	Lokale Maximale Waarden in relatie tot terugsaneerdoelstellingen	16
5.10	Lokale Maximale Waarden boven de Interventiewaarden	16
5.11	Afstemming Lokale Maximale Waarden met overige overheden	17
6	CHEMISCH BODEMBEHEER IN DE PRAKTIJK.....	18
6.1	Praktijkboek Bodembeheer	18
6.1.1	Exportwaarden hergebruik grond.....	18
6.1.2	Import P50 x 1,2 hergebruik grond.....	18

6.1.3	Hergebruik in zelfde zone geen toets.....	18
6.1.4	Hoe om te gaan met de historisch verontreinigde zones	18
6.1.5	Grond uit wegbermen.....	19
6.1.6	Grondverzet binnen de zone Rijksweg N57	20
6.1.7	Grondverzet bij ontwikkelingsplannen en bodemonderzoek bij bestemmingsplannen.....	20
6.1.8	Bodemonderzoek en grondverzet bij bouwvergunningen	21
6.1.9	Terugsaneerwaarde/ grondaanvoer bij sanering Wet bodembescherming	22
6.1.10	Grondverzet bij herinrichten of reconstructie van wegen en rioolsleuven.....	22
6.1.11	Dammenplan en dempingen.....	23
6.1.13	Grondverzet/ opslag hoveniers en particulieren	23
6.1.14	Nutriëntrijke grond zoals tarragrond en bemestingsgrond	23
6.1.15	Baggerspecie.....	23
6.1.16	Industrieterreinen.....	24
6.1.17	Grondverzet van grond uit lagen dieper dan 2 meter minus maaiveld.....	24
6.1.18	Arseen in bodem/grondwater.....	25
6.1.19	Zout in bodem, grond en bagger	25
6.1.20	Toepassen grond vanuit andere beheergebieden.	25
6.1.21	Grond in depot.....	25
6.2	Uitzonderingslocaties	26
6.3	Fysieke kwaliteit	26
7	PROCEDURES	27
7.1	Meldingen/ vergunningen / handhaving.....	27
7.2	Handhaving	28
7.3	Transport en afvoer of toepassing grond.....	28
8	Bijlagen.....	29
9	Lijst van afkortingen en begrippen.....	31

1 INLEIDING

1.1 Inleiding

De drie gemeenten op Walcheren maken gezamenlijk bodembeleid verwoord in “Walcherse bodemkansen, ambities 2012-2022” door de aanwezige beleidsstukken op elkaar af te stemmen en te actualiseren. Het Waterschap Scheldestromen is eveneens partij bij deze ontwikkeling naar eenduidigheid op Walcheren.

Deze nota onder de naam ‘ nota bodembeheer’ is daar een onderdeel van, in samenhang met de Bodemkwaliteitskaart.

Voorgaande jaren

Middelburg

Middelburg heeft in 2009 haar Kwaliteitsatlas 2030 herzien. Dit document geeft voor de gemeente de verwachte ontwikkelingen weer tot 2030. Om deze ontwikkelingen mogelijk te maken dient de bodem vanaf het begin betrokken te worden. De beschikbare ruimte voor ontwikkelingen moet samengaan met een bodem die de kwaliteit heeft die overeenkomt met de activiteit die er op of in plaats vindt. De regelgeving speelt hierop in door kansen te laten benutten door maatschappelijke ontwikkelingen af te stemmen op de lokale bodemkwaliteit. Voor bodemaspecten geldt dat bij gebiedsontwikkelingen rekening gehouden wordt met de kwaliteit en de samenstelling van de ondergrond.

Nadere ambities op het gebied van bodem zijn vastgelegd in de Middelburgse Visie Milieu 2008-2012 (MVM). Het bodembeleidsplan vastgesteld in 2002, is op dit moment het beleidskader voor duurzaam bodembeheer. De belangrijkste uitgangspunten zijn 'schoon moet schoon blijven', en een duurzaam gebruik van de bodem. Landelijk zijn dit ook uitgangspunten. Duurzaam bodembeheer moet zich vertalen in een functioneel gebruik. Het Besluit Bodemkwaliteit sluit volledig aan op deze doelstelling.

Veere

Veere heeft in 2002 en 2004 bodembeleid vastgesteld en in 2007 geactualiseerd vooral bij hergebruik van grond. Er is vrijwel geen verschil met de Middelburgse uitgangspunten. De belangrijkste uitgangspunten zijn 'schoon moet schoon blijven', en een duurzaam gebruik van de bodem en moet zich vertalen in een functioneel bodemgebruik.

Vlissingen

Vlissingen heeft tot 2011 per project de uitgangspunten bepaald hoe om te gaan met de bodem/grond. Dit is verwoord in de Milieunota 2004. De ambitie is om de bodem waar nodig minimaal op het niveau van het gebruik weer schoon te maken.

Waterschap Scheldestromen, voorheen Waterschap Zeeuwse Eilanden

Het Waterschap heeft beleid vastgesteld om slim om te gaan met bagger, de wegbermen, en bijvoorbeeld dammen bij akkerbouwpercelen. Hier zijn beleidsdocumenten van aanwezig. Doel is om ook op langere termijn bagger als grondstof te kunnen toepassen bij gebiedsontwikkeling

Heden

De drie gemeenten Middelburg, Veere en Vlissingen werken samen en worden verder in deze nota genoemd, als “Walcherse gemeenten”.

In deze Nota Bodembeheer die gaat over de Chemische kwaliteit worden voor de drie gemeenten gezamenlijk op Walcheren de ambities vastgelegd die duurzaam gebruik van de bodem mogelijk maakt en waarmee het stand-stillbeginsel gerespecteerd blijft.

1.2 Aanleiding

De Beleidsbrief bodem van 2003 van het Ministerie van VROM gaf de aanzet voor een bewuster en duurzamer gebruik van de bodem. De bodem moet zoveel mogelijk maatschappelijke diensten kunnen vervullen. De huidige kwaliteit moet daarbij worden gewaarborgd. Gemeenten(en ook andere overheden) kunnen lokale kwaliteiten vaststellen en hun ambities omschrijven in een Nota bodembeheer. Het doel van de ambities is enerzijds de kwaliteit waarborgen en bevorderen, anderzijds het gebruik van de bodem optimaliseren. Bodemgebruik dient dus in vroegtijdig stadium te worden betrokken bij ruimtelijke

ontwikkeling. Deze vrijheid kreeg een eerste aanzet met Vrijstellingsregeling Grondverzet vanuit het Bouwstoffenbesluit.

Het Besluit bodemkwaliteit, van kracht geworden in 2008, is een verdere stap in de richting van duurzaam bodembeheer. Het besluit geeft decentrale overheden de vrijheid om lokaal bodemkwaliteiten vast te stellen. Met het in 2007/2008 opnieuw vaststellen van de huidige kaarten en bodembeheerplannen kon gebruik worden gemaakt van de maximale geldigheidsduur tot 2013. Deze nota bodembeheer en de nieuwe bodemkwaliteitskaarten geven verder invulling aan een duurzaam bodembeheer.

1.3 Doelstelling

Het doel van de nota Bodembeheer is om de randvoorwaarden aan te geven van het beleid, de kwaliteit van de bodem te behouden (stand-stillbeginsel), waar mogelijk te verbeteren en het duurzaam gebruik van de bodem te bevorderen. Hiervoor wordt de huidige kwaliteit van de bodem vastgelegd in relatie tot de functies die binnen het gebied van toepassing zijn. Het besluit stelt dat het risico's van gezondheid voor de mens en het ecosysteem gekoppeld moeten worden aan de bodemkwaliteit. Het ministerie van VROM heeft een lijst met mogelijke bodemambities opgesteld die als handleiding gebruikt kunnen worden voor het opstellen van de nota. De komende decennia hebben de drie Walcherse gemeenten ontwikkelings-plannen waarbij bij zorgvuldig onderzoek van de bodem de kansen voor het duurzaam gebruik optimaal benut kunnen worden.

De gemeenten hebben op basis van ervaring met de bodemkwaliteitskaart en het bodembeheerplan geconstateerd dat dit een lange periode vergt. Daarom is er vroegtijdig begonnen om duurzaam grondverzet volgens het Besluit Bodemkwaliteit voort te zetten en waar mogelijk uit te breiden tot een totaal duurzaam bodemgebruik. Vanaf 2009 zijn er zoveel mogelijk voorbereidingen getroffen voor het opstellen van de nieuwe Bodemkwaliteitskaart en de Nota bodembeheer om deze in 2012 te kunnen vaststellen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt de aanleiding, en doelstelling van de Walcherse gemeenten beschreven voor een goed leefmilieu en welke rol de bodem daar in speelt. Hoofdstuk 2 beschrijft het wettelijk kader voor het opstellen van de nota. Het Besluit Bodemkwaliteit stelt de eisen hoe en wanneer een dergelijke nota opgesteld moet zijn. Hoofdstuk 3 omschrijft het huidige beleid en de doelstellingen die we voor ogen hebben betreffende de chemische bodemkwaliteit. Hoofdstuk 4 omschrijft de ruimtelijke ontwikkelingen in relatie tot bestemmingsplannen, de bodemfuncties en de opgave van grond,- en baggerverzet. Hoofdstuk 5 beschrijft de bodemkwaliteitskaarten die binnen Walcheren geldig zijn, de wijze waarop Lokale Maximale Waarden worden vastgesteld ten behoeve van de zonering en het voorkomen van gezondheids- en ecologische risico's. Hoofdstuk 6 beschrijft onder welke voorwaarden grondverzet kan plaatsvinden. Hoofdstuk 7 omschrijft de procedure en handhaving voor het plegen van grondverzet.

In hoofdstuk 8 staan de bijlagen voor Walcheren en per individuele gemeente. Deze bijlagen zijn gebruikt bij het tot stand komen van de Nota bodembeheer Walcheren. In deze bijlagen zijn onderdelen gedetailleerder uitgewerkt.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Standpunt VROM brief 2003

De Beleidsbrief bodem 2003, met kenmerk BWL/ 2003 096250 heeft de aanzet gegeven voor een bewuster en duurzamer gebruik van de bodem. Het uitgangspunt van de brief daarbij is dat de bodem zoveel mogelijk maatschappelijke diensten moet kunnen vervullen. Het behoud van de huidige kwaliteit moet daarbij worden gewaarborgd. Decentrale overheden kunnen lokale kwaliteiten vaststellen en moeten hun ruimtelijke ontwikkelingen vaststellen in een nota bodembeheer. De ambities hebben enerzijds tot doel de kwaliteit te waarborgen en te bevorderen, anderzijds het gebruik van de bodem te optimaliseren. Bodemgebruik dient dus in vroegtijdig stadium te worden betrokken bij ruimtelijke ontwikkeling. *(beleidsbrief Bodem 2003, VROM)*

2.2 Wet Bodembescherming

Vanaf het ontdekken van ernstige bodemverontreinigingen in Nederland, begin jaren 80, is in 1983 de Interim-wet Bodembescherming in werking getreden die stelde dat alle oude verontreinigingen verwijderd moesten worden. Deze Interim-wet, later geïntegreerd in de Wet bodembescherming was hoofdzakelijk gericht op de kwaliteit van de bodem te beschermen en te waarborgen. Het uitgangspunt was dat alle grond multifunctioneel gebruikt moest kunnen worden. De saneringen die daarvoor noodzakelijk waren bleken een onmogelijke taak al was het maar vanuit het financiële aspect. Met het feit dat deze gedachte onhaalbaar was is in 2006 de wetgeving grondig aangepast. Er moest sneller en efficiënter gesaneerd worden. Het saneren was niet alleen een taak waar de kosten voor de overheid waren, maar ook voor andere instanties zoals projectontwikkelaars of huidige of toekomstige gebruikers van een verontreinigd perceel. Het standpunt van multifunctioneel saneren is gewijzigd in functioneel saneren. De kwaliteit van de bodem moet overeenkomen met de functie. Er dient een afweging te worden gemaakt tussen de risico's voor mens en ecosysteem en de kwaliteit van de bodem.

Vanuit het Nationaal Milieubeleidsplan 3 is het project Landsdekkend Beeld ontstaan waarbij de doelstelling was zoveel mogelijk van bodemverontreiniging verdachte locaties in beeld te brengen. Vanuit deze inventarisatie dienen spoedeisende locaties voor 2015 en de overige locaties voor 2030 gesaneerd te zijn. De Wet bodembescherming, Circulaire Bodemsanering, stelt dat zodanig wordt teruggesaneerd dat de bodem geschikt wordt voor de functie waarbij risico's voor mens, ecologie en mogelijke verspreiding, beperkt blijft. Om een duurzaam en functiegericht gebruik van de bodem toe te passen is het wenselijk generieke bodemfuncties of lokale maximale waarden vast te stellen waar het bevoegd gezag voor de Wet bodembescherming aan kan refereren. Het bepalen van lokale maximale waarden in een beheersgebied wordt vastgelegd in een Nota Bodembeheer.

2.3 Besluit/Regeling Bodemkwaliteit

Sinds 1 januari 2008 is het Besluit bodemkwaliteit van kracht voor toepassingen in het oppervlaktewater en voor 1 juli 2008 voor hergebruik op landbodem. Dit besluit is de vervanging van het Bouwstoffenbesluit die als lastig toepasbaar werd beschouwd. De bijbehorende Regeling bodemkwaliteit is vastgesteld op 13 december 2007. Overheden kunnen voor het toepassen van grond een keuze maken tussen een generiek of specifiek beleidskader. Voor het toepassen van een generiek beleidskader dient het beheersgebied ingedeeld te worden in bodemfunctieklassen en bodemkwaliteitsklassen. Toepassing van grond kan plaats vinden op basis van de functies 'wonen', 'industrie' of overig. De andere keuze die een bevoegd gezag heeft is om voor haar beheersgebied lokale maximale waarden volgens het specifieke toetsingskader vast te stellen. Door het toetsen van de Lokale Maximale Waarde aan de Generieke Bodem Waarden kunnen humane, ecologische en verspreidingsrisico's (de bodemfuncties) leiden tot het vaststellen van lokale maximale waarden. Hiervoor is de Risicoolbox ontwikkeld die verplicht gebruikt moet worden voor het vaststellen van die risico's.

Globale beschrijving mogelijkheden en regels Besluit bodemkwaliteit

Een bevoegd gezag dient voor het specifiek beleidskader in een besluit de volgende aspecten op te nemen:

- de bodemkwaliteitskaarten;
- de bodemfuncties;
- een beschrijving en motivering van de lokale maximale waarden
- het verwachte grond- en baggerverzet;
- het omschrijven van het stand-still beginsel;
- een omschrijving van de handhaving en beleid van bodembeheer.

De bodemfuncties dienen volgens de Regeling bodemkwaliteit ingedeeld te worden in 7 bodemfuncties. Het betreft de volgende functies:

- Wonen met tuin;
- Plaatsen waar kinderen spelen
- Groen met natuurwaarden;
- Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie;
- Moestuinen en volkstuinen;
- Natuur;
- Landbouw.

De bodemfuncties zijn in opdracht van het Ministerie van VROM door het RIVM ontwikkeld. Per bodemfunctie zijn per stof de maximale referentiewaarden bepaald. Deze referentiewaarden zijn bepaald op basis van de chemische kwaliteit van de bodem en humane, landbouw en ecologische risico's. Zodra een bevoegd gezag een besluit neemt over deze referentiewaarden, krijgen zij de status van lokale maximale waarden.

Dit besluit wordt omschreven als Nota bodembeheer die op grond van de Algemene wet bestuursrecht door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Tegen dit besluit kan bezwaar en beroep worden aangetekend. De nota mag maximaal voor 10 jaar worden vastgesteld.

Baggerspecie op aangrenzend perceel

Voor het verspreiden van bagger is landelijk gekozen voor één beleid, het generieke spoor. Omdat het verspreiden van bagger veelal plaats vindt door het op de kant zetten, zijn er voornamelijk ecologische risico's. Deze ecologische risico's worden van de afzonderlijke stoffen bij elkaar opgeteld tot één waarde (ms-PAF waarde). In deze rekenmethodiek is eveneens rekening gehouden met het feit dat de bagger op de kant in aanraking komt met zuurstof. Indien de baggerspecie verontreinigd is met PAK wordt er in de rekenmethodiek vanuit gegaan dat deze door afbraak met 20 % reduceert.

Grootschalige Bodemtoepassingen

Ook voor deze toepassing geldt het generieke spoor. Er geldt net als voor het verspreiden van bagger geen toetsing van de ontvangende bodem. In het kort komt het er op neer dat er een minimale hoeveelheid en hoogte aangehouden moet worden, met uitzondering van civiele werken waar een kleinere hoogte mag worden aangehouden. In een grootschalige bodemtoepassing is het toegestaan, grond te verwerken die voldoet aan klasse 'Industrie'. Er dient op deze grond dan wel een leeflaag te worden aangebracht die voldoet aan de kwaliteit van de zone waarbinnen de grootschalige bodemtoepassing is aangelegd.

Nuttige toepassingen

Partijen grond en baggerspecie mogen binnen de kaders van het Besluit bodemkwaliteit alleen worden toegepast als sprake is van een nuttige toepassing. Is dit niet het geval, dan wordt de toepassing gezien als een middel om zich te ontdoen van afvalstoffen en gelden op grond van de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen strengere regels. De wetgeving heeft bepaald welke toepassingen als nuttig worden beschouwd. Nuttig toepassen betekent ook dat niet meer materiaal mag worden toegepast dan noodzakelijk is. Bovendien moet de toepassing een duidelijk nut of noodzaak hebben. Het is bijvoorbeeld niet toegestaan om een geluidswal aan te leggen in een gebied waar dit niet nodig is, of die hoger is dan nodig om het geluid te weren.

Nuttige toepassingen op grond:

- a. Toepassing in bouw- en wegconstructies, waaronder wegen, spoorwegen en geluidswallen;
- b. Toepassing in ophogingen van industrieterreinen, woningbouwlocaties en landbouw- en natuurgronden, met het oog op het verbeteren van de bodemgesteldheid;
- c. Toepassing voor het afdekken van een saneringslocatie of als bovenafdichting voor een stortplaats, met het oog op het voorkomen van nadelige gevolgen voor mens, plant of dier als gevolg van contact met het onderliggende materiaal;
- d. Toepassing in ophogingen in waterbouwkundige constructies en voor het verondiepen en dempen van oppervlaktewater met het oog op de hoogwaterbescherming, de doelstellingen van de Kaderrichtlijn water, bevordering van natuurwaarden en de vlotte en veilige afwikkeling van de scheepvaart;
- e. Toepassing in aanvullingen, waaronder de herinrichting en stabilisering van voormalige winplaatsen voor delfstoffen, of met het oog op onderhoud en herstel van de toepassingen bedoeld in a tot en met d;
- f. Verspreiding van baggerspecie uit een watergang over de aan de watergang grenzende percelen, met het oog op het herstellen of verbeteren van de aan de watergang aangrenzende percelen;
- g. Verspreiding van baggerspecie in oppervlaktewater, uitgezonderd uiterwaarden, gorzen, slikken, stranden en platen, met het oog op de duurzame vervulling van de ecologische en morfologische functies van het sediment;
- h. Tijdelijke opslag van grond en baggerspecie, bestemd voor de toepassingen bedoeld in onderdeel a tot en met e, gedurende maximaal drie jaar op landbodems of gedurende maximaal 10 jaar in oppervlaktewater;
- i. Tijdelijke opslag van baggerspecie, bestemd voor toepassingen bedoeld in a tot en met f, gedurende maximaal drie jaar op percelen gelegen naast de watergang waaruit de baggerspecie afkomstig is.

Andere wetgeving met bodemaspecten

Naast het Besluit bodemkwaliteit zijn en blijven andere wetten en regels van toepassing en moet daaraan worden getoetst of uitvoering aan worden gegeven.

3 BELEID VOOR DE CHEMISCHE BODEMKWALITEIT

3.1 Beleid Walcherse gemeenten

De beleidsuitgangspunten zijn:

1. Wat schoon is moet schoon blijven.
Bij hergebruik van grond zal de toe te passen grond van gelijkwaardige of betere kwaliteit moet zijn dan de ontvangende bodem. De wetgeving stelt dat dit ook op gebiedsniveau mag worden uitgelegd. Gemotiveerd mag binnen het beheergebied de kwaliteit van de bodem verminderen mits daar een compensatie tegen over staat en is vastgelegd in de Nota bodembeheer. Ieder die grond of bagger toepast, waarbij geen humane, ecologische en/ of verspreidingsrisico's ontstaan, niet het saneringscriterium overschrijdt, en de grond vanuit het beheergebied betreft, dient elders binnen hetzelfde beheergebied een gelijkwaardige kwaliteitsverbetering van de bodem te realiseren. Compensatie zoals benoemd, vindt plaats door niet gebruik te maken van de maximale toepassingsruimte zoals generiek mogelijk is. De lokale maximale waarden voor toe te passen grond worden vastgesteld op stofniveau (en niet op klasse-niveau) waarbij een lagere statische waarde als uitgangspunt wordt gekozen dan op grond van het Besluit mogelijk is. De kwaliteit van de toe te passen grond is daarbij minimaal gelijk dan wel schoner dan de ontvangende bodem;
2. Toepassen van partijen verontreinigde grond afkomstig van buiten het beheergebied zijn niet toegestaan. In incidentele gevallen kan B & W gemotiveerd afwijken;
3. Locaties die worden bestemd voor het toepassen van grond met minderde kwaliteit, zoals onder uitgangspunt 1 en benoemd, zullen in de bodemkwaliteitskaart een afzonderlijke zone krijgen. De kwaliteit van toe te passen grond voldoet minimaal aan de kwaliteit van klasse Industrie. Dergelijke locaties worden met een ½ meter afgedekt met grond die voldoet aan de vastgestelde bodemfunctie; Indien de kwaliteit van de aangebrachte opgebrachte grond overeenkomt met de bodemfunctie, is een afdeklaag niet noodzakelijk;
4. Voor het toepassen van grond afkomstig van buiten het beheergebied en van een bodemkwaliteitskaart die door de gemeenteraad niet is vastgesteld, wordt voor toepassing een bodemonderzoek of partijkeuring verlangd in overeenstemmingovereenkomstig het besluit. Indien de grond niet voldoet aan de Achtergrondwaarde mag het niet geïmporteerd worden;
5. Vrijkomende grond moet zoveel mogelijk worden hergebruikt;
6. Met de keuze voor gebiedsspecifiek beleid hebben de drie gemeenten op Walcheren de gelegenheid, lokale maximale waarden vast te stellen, waardoor hergebruik van verontreinigde grond meer mogelijkheden biedt;
7. Het voorkomen van nieuwe verontreinigingen;
De milieuwetgeving eist bij bedrijfsmatige activiteiten maatregelen (bodembeschermende voorzieningen) voor het voorkomen van verontreinigingen. Daarnaast stelt de bodemwetgeving eisen onder welke voorwaarde gesaneerd moet worden;
8. Nieuwe gevallen van verontreiniging zo spoedig mogelijk verwijderen;
De Wet bodembescherming stelt verplichtingen aan de veroorzaker van een bodemverontreiniging deze bodem zo spoedig mogelijk te herstellen;
9. Bodem integraal meenemen in ruimtelijk beleid;
10. Bodemambities die bij ruimtelijke plannen kunnen worden meegenomen;
11. Bodemonderzoek bij koop- of verkoop van percelen door gemeenten.
Gemeente verstrekt bij aankoop van een perceel of pand een bodemonderzoek. Met dit bodemonderzoek ligt de kwaliteit van de ondergrond vast. De bodemdeskundige binnen de gemeentelijke organisatie bepaald of de kwaliteit van de bodem geschikt is voor de activiteiten voor een toekomstige koper. In principe dient het rapport niet ouder te zijn dan 5 jaar. Er mag gemotiveerd van worden afgeweken mits historische gegevens daartoe voldoende aanleiding geven;
12. Bij het verhuren van gemeentelijke openbare gronden, komt het zelden voor dat derden, activiteiten uitvoeren die een bodemonderzoek rechtvaardigen.
De meeste contracten zijn tijdelijk voor bepaalde opslag of stalling. Bij het verrichten van activiteiten die een kans op bodemverontreiniging kan veroorzaken, is er de mogelijkheid voorafgaand en aan het einde van de activiteit een zogenaamd nul-onderzoek van de bodem te verlangen;

13. Mobiele verontreinigingen dienen zo spoedig mogelijk gesaneerd te worden, immobiele verontreinigingen dienen functioneel gesaneerd worden.
De bodemwetgeving biedt de mogelijkheden en verplichtingen op welke wijze een sanering uitgevoerd kan worden
14. Beperken nazorg na sanering.
Nazorg voor bodemsanering komt onder andere voor bij IBC maatregelen (Isoleren, Beheren en Controleren) en bij het afdekken met een leeflaag. Vanuit beleidsmatige kant is het beperken van nazorg eveneens een prioriteit. Er blijft ten slotte altijd een risico achter, die beheerd moeten worden. Saneren tot aan de aanwezige bodemfunctie heeft te allen tijde de voorkeur, maar brengt ook kosten met zich mee. IBC maatregelen kunnen regelmatige controle van grondwater en IBC voorzieningen verlangen. Nazorg bij afdekking kan leiden tot kadastrale registratie en gebruiksbepalingen. Het kiezen tussen nazorg of volledig saneren blijft een kostenafweging;
15. Beperking nazorg bij hergebruik grond dat verontreinigd is.
16. Nazorg komt ook voor bij het gebruik van verontreinigde grond in bijvoorbeeld aarden wallen. Verontreinigde grond mag onder voorwaarden worden gebruikt in aarden wallen mits deze in eigendom zijn en blijven van een van de overheden. Aarden wallen bij bedrijven zoals minicampings in het agrarisch gebied dienen te worden gemaakt van schone en of gebiedseigen grond.
17. Aarden wallen, die niet voldoen aan de criteria van een Grootschalige Bodemtoepassing mogen met eigen grond vanuit de locatie worden aangelegd onder bepaalde voorwaarden.
Voor de aanleg is een toets van het bestemmingsplan noodzakelijk. Bedrijven dienen voor het wijzigen van de inrichting op grond van Wet milieubeheer hier wel rekening mee te houden;
18. Nazorg komt ook voor bij GBT toepassing.
GBT staat voor grootschalige bodemtoepassing groter dan 5000 m³. Dat kan met verontreinigde grond uit het beheersgebied Walcheren en niet van daarbuiten. Als een dergelijk werk zijn functie verliest moet de grond worden terug genomen om een nieuwe bestemming te krijgen. Indien hier noodzaak toe is, kan grond worden toegepast die afkomstig is uit overige vastgestelde beheergebieden binnen Zeeland. Dit is ter goedkeuring van het college van Burgemeester en wethouders.
19. Bevorderen eenduidig beleid met omliggende gemeente.
20. Vastleggen gemeentelijke invulling van bodemonderzoeknormen.
Bij civiele werken kan indicatief onderzoek verricht worden ter aanvulling van de kwaliteitsbepaling voor de bodemkwaliteitskaart. Bodemonderzoeken in eigen opdracht worden veelal naast het standaard NEN pakket aan parameters aangevuld met parameters zoals arseen, chroom en EOX. Deze parameters zijn voorheen wel als relevant beschouwd. Arseen wordt veelal verhoogd aangetroffen in de bodem of grondwater; het is van belang na te gaan of dit wordt veroorzaakt door menselijk handelen of van nature. EOX kan bij boomgaarden een aanwijzing zijn van een verhoogd gehalte aan bestrijdingsmiddelen;
21. Vastleggen geldigheidsduur van bodemonderzoeken.
Het besluit verstaat onder voldoende recent dat de bodemgegevens niet ouder zijn dan 5 jaar. Hiervan mag worden afgeweken bij bodemonderzoeken die uitgevoerd en beoordeeld dienen te worden in andere kaders. Daarbij kunnen bijvoorbeeld gegevens over het gebruik of een gedeeltelijke actualisering geaccepteerd worden. Er mag gemotiveerd van worden afgeweken mits historische gegevens daartoe voldoende aanleiding geven;
22. Op historische verontreinigde grond mag worden gebouwd onder voorwaarden.
Grote delen van de stad en dorpskernen zijn gebouwd op historische verontreinigingen. Binnen het besluit is daar ook ruimte voor mits dat er humane risico's worden vermeden. Direct contact moet dus worden vermeden. De landelijke bouwregelgeving stelt dat niet mag worden gebouwd op verontreinigde grond, tenzij maatregelen worden genomen die de gezondheid niet schaden. De gemeentelijke bouwverordening stelt in navolging op de landelijke regelgeving, dat de gezondheid geen risico mag lopen door het bewonen van een gebouw.
23. Bij taxaties in het kader van de Wet waardering onroerende zaken, bodemverontreiniging meenemen;
24. Voor taxaties van onroerend goed kunnen bodemgegevens worden opgevraagd ten behoeve van mogelijke bodemverontreiniging of ondergrondse tanks.
Deze gegevens kunnen bepalend zijn voor een waardebedrag of mogelijke saneringskosten van de bodem van het onroerend goed;

25. Bodemkwaliteitskaarten die door derden worden opgesteld dienen te voldoen aan het gemeentelijk beleid en worden opgenomen in het gemeentelijk bodeminformatiesysteem.
Volgens het besluit dienen bodemkwaliteitskaarten te worden opgesteld volgens de landelijke richtlijn uit het Besluit Bodemkwaliteit.. Eén van de eisen is het doorlopen van de stappen zoals die in de bodemkwaliteitskaart van de gemeenten zijn beschreven. Bodemkwaliteitskaarten worden opgebouwd uit analysegegevens uit o.a. het gemeentelijk bodeminformatiesysteem.

3.2 Instrumenten om het beleid uit te kunnen voeren:

1. Bodemgegevens dienen goed beschikbaar te zijn.
Er wordt gebruik gemaakt van digitale database-systemen waarin bodemonderzoeksgegevens in zijn verwerkt. Gemeenten verlangen van bodemonderzoeksbureaus dat bodemonderzoeksrapporten worden verstrekt in SIKB xml 0101-laatste versie. Het voordeel hierbij is dat gegevens rechtstreeks in het database systeem ingelezen kunnen worden. Tevens zijn voor een 'Zeeuws bodemloket' alle digitale gegevens uitwisselbaar met de provincie;
2. Overzicht van locaties waar nader onderzoek en/of sanering nodig is. Deze zijn op basis van Landsdekkend Beeld in kaart gebracht;
3. Bodemkwaliteitskaart en Nota bodembeheer. Op basis van het besluit dient voor 2012 een nieuwe bodemkwaliteitskaart en Nota bodembeheer te zijn vastgesteld op basis van specifiek of generiek beleid;
4. Vastleggen (wettelijke) gemeentelijke bodemtaken;
5. Vastleggen handswijze van gemeente bij calamiteiten met bodemverontreiniging.
6. Handhaving op het gebied van bodem/grondverzet. Afdeling Handhaving en Vergunningverlening heeft binnen haar afdeling capaciteit beschikbaar voor het handhaven van grondstromen;
7. Gemeentelijk/Regionaal gronddepot.
Het beheren van een gronddepot dient plaats te vinden volgens een Beoordelingsrichtlijn BRL). Tijdelijke depots, genoemd in het besluit, en geen inrichting volgens de Wet milieubeheer vallen niet onder de regelgeving. Het betreft dan de opslag van grond uit het eigen beheergebied en vastgesteld in een bodemkwaliteitskaart of grond met een onderzoek volgens NEN 5740 of AP-04. Voor kleine depots van bijvoorbeeld hoveniers is eveneens een uitzondering gemaakt. Overige grond wordt of direct hergebruikt of afgevoerd naar een erkend verwerker.
8. De importwaarde (1,2 x P50 als LMW) wordt gehanteerd om het beleid 'schoon moet schoon blijven' in verband met heterogene verontreiniging; deze werkwijze levert een structurele bijdrage aan een verbetering van bodemkwaliteit.
De bodemdeskundige van de gemeente beoordeelt de toepassing aan de gestelde importwaarde. Afhankelijk van de situatie kan bij geringe overschrijdingen worden afgeweken.
9. Om grondverzet niet te frustreren, kan gecontroleerd in bepaalde gebieden, grond worden toegestaan met hogere lokale maximale waarde dan de geldende P50 voor de zone.
Nadere omschrijving onder welke condities dit zich kan voor doen worden omschreven in hoofdstuk 6.
10. Gemeenten met een eigen gronddepot dienen de grond zodanig op te slaan dat grond vanuit eenzelfde kwaliteitszone bij elkaar wordt opgeslagen.
Grond van verschillende kwaliteitszones mogen niet bij elkaar worden opgeslagen. (opmengen mag niet).
11. Het Waterschap heeft gronddepots. Voor Walcheren is deze voor bermgrond gelegen in Ritthem. Het Waterschap bezit vergunningen en certificering in overeenstemming met geldende beoordelingsrichtlijnen (BRL) voor alle depots, ook de baggerdepots.

4 RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN

De bodem heeft voor ruimtelijke ontwikkelingen de taak bij te dragen aan alle activiteiten die voor en door mensen noodzakelijk zijn. Deze mogelijkheden lopen uiteen van wonen, recreëren, het telen van gewassen, en het uitvoeren van bedrijvigheid. Daarbij is het noodzakelijk de kwaliteit van de bodem te waarborgen. Om alle activiteiten in de toekomst uit te kunnen blijven voeren dient de overheid ontwikkelingen af te stemmen op de mogelijkheden die de bodem kan bieden.

4.1 Bestemmingsplannen

De Wet op de Ruimtelijke Ordening bepaalt dat de maximale geldigheidsduur van een bestemmingsplan 10 jaar is. Het Besluit op de ruimtelijke ordening bepaald dat wordt vastgesteld of de bodemkwaliteit geen belemmering is voor het gebruik van de bestemming. Hierdoor wordt een groot deel van de huidige bestemmingsplannen herzien en getoetst aan de laatste regelgeving. Het merendeel van de nieuwe bestemmingsplannen zijn er opgericht de aanwezige situatie te bevestigen. Op het gebied van een duurzaam beheer van de bodem en oppervlaktewater worden vooral maatregelen genomen, waar het gaat om wateroverlast te vermijden en de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren. In elk bestemmingsplan is een watertoets opgenomen. Nieuwe rioelstelsels worden aangelegd met gescheiden afwatering en extra waterbergingen waardoor overstorten voorkomen kunnen worden. De kwaliteit van het oppervlaktewater wordt hierdoor verbeterd. Oppervlaktewateren worden met regelmaat gebaggerd waardoor de wateropvangcapaciteit gewaarborgd blijft en de kwaliteit van het oppervlaktewater verbeterd.

4.2 Functie-indeling op grond van Besluit bodemkwaliteit:

Het gebruik van bodemfuncties is er op gericht om een relatie te leggen tussen de kwaliteit van de bodem en functie die het gebied heeft of krijgt. De kwaliteit van de bodem kan gezondheidsrisico's veroorzaken voor mens en dier door bijvoorbeeld de kans op contact of inname. Door aan een gebied de meest kritische bodemfuncties te koppelen, (dit is mogelijk door kennis van gebiedsinrichting en inzage in bestemmingsplannen) kan beoordeeld worden in welke mate de aanwezige bodemkwaliteit overeenkomt met de functie, dan wel welke maatregelen noodzakelijk zijn de genoemde risico's te beperken. Anders gezegd, de bodemfunctie bepaalt de hoogte van de risico's voor de mens en het beschermingsniveau voor het ecosysteem. Om dit te kunnen berekenen is in opdracht van het Ministerie van VROM de Risicotoolbox ontwikkeld. Op basis van verschillende soorten risico's zijn 7 bodemfuncties benoemd, die zijn afgestemd op het soort gebruik. Hieronder volgen de bodemfuncties met een omschrijving:

- Wonen met tuin. Deze functie is bestemd voor een woongebied waarbij als blootstellingroute 'enige' consumptie van gewassen uit eigen tuin mogelijk is. Een ander kenmerk is de mogelijkheid tot contact met de bodem, bijvoorbeeld tuinieren. Indien in het woongebied tuinen waaruit geconsumeerd wordt, of de mogelijkheid tot contact met de bodem minder voorkomt, kan eveneens voor een andere functie worden gekozen;
- Plaatsen waar kinderen spelen. Deze functie kenmerkt zich doordat kinderen kunnen spelen op onverharde bodem. Het uitgangspunt is het contact met de bodem, waaronder ook siertuinen kunnen vallen. Consumptie vanuit deze bodem valt hier niet onder;
- Groen met natuurwaarden. Dit zijn locaties die kunnen worden aangemerkt als openbaar groen, zoals sportvelden en stadsparken. Direct contact met de bodem is beperkt waardoor humane risico's beperkt zijn. Aan het gebied kan een beperkte ecologische waarde hangen waarbij de kwaliteit tussen Achtergrond en Interventiewaarde ligt;
- Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie. De functie onderscheidt zich in gebieden met weinig groen, dan wel groen met weinig ecologische waarde. Een voorbeeld van 'Ander groen' zijn bijvoorbeeld wegbermen en groenstroken op industriegebieden en begraafplaatsen. Bij volledige verharding is er weinig ecologisch risico. Voor grondverzet zijn dit de locaties met veel mogelijkheden;
- Moestuinen en volkstuinten. Deze functie komt overeen met de functie 'Wonen met tuin' alleen ligt de blootstellingroute hoger door een grotere consumptie van gewassen uit eigen tuin;

- Natuur. Deze functie is gebonden aan een hoge ecologische waarde. De kwaliteit van de bodem voldoet aan de Achtergrondwaarde. Indien gebieden overeenkomen met een hoge ecologische waarde maar de bodemkwaliteit voldoet niet aan de Achtergrondwaarde, kan ook voor een andere functie worden gekozen. Het is aan de gemeente welke ecologische waarde wordt nagestreefd. Een voorbeeld hiervan kan een akoestische geluidsdijk zijn die wordt aangelegd met bagger of grond met klasse Wonen;
- Landbouw. Deze functie vraagt een hoge bodemkwaliteit in verband met voedselveiligheid, gezondheid van dieren en plantenziekten.

4.3 Bodemfuncties per zone /bodemfunctiekaart

Om een indeling van bodemfuncties te beschrijven passen we de functies toe op de zone-indeling zoals die beschreven is in bestemmingsplannen en de zones in de bodemkwaliteitskaart. Deze zones zijn ingedeeld op grond van gebruikshistorie. De bestemmingsplannen bepalen de ruimtelijke ordening van de gebieden. Om te zorgen voor een overzichtelijke indeling zijn de gebieden ingedeeld in de functie die voor het gebied het meest relevant is. Door voor deze wijze van indeling te kiezen, wordt versplintering van het gebied voorkomen en ontstaat geen 'lapjesdeken' van functies die de overzichtelijkheid niet ten goede komt. Per gemeente zijn in bijlagen de functies vermeld.

4.4 Grond- en baggerverzet mede in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen

Ten behoeve van grondwerkzaamheden binnen het beheergebied van Walcheren en voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, is het noodzakelijk vooraf een inschatting te maken van de hoeveelheden vrijkomende grond, die herbruikbaar is. Herbruikbare grond kan bij vroegtijdige bestemming niet te leiden tot stortkosten. Grond kan onder andere vrijkomen uit wegcunetten, wegconstructies, bouwlocaties, bermen en waterpartijen. Er is vooraf niet altijd exact in te schatten welke kwaliteiten grond vrijkomen; veelal wordt vooraf toch nog een bodemonderzoek uitgevoerd, bijvoorbeeld voor een koopovereenkomst. Bij ruimtelijke ontwikkelingen kan wel worden bepaald welke tekorten of overschotten aan grond er zijn. Alle gemeenten hebben in haar beleid bepaald zoveel mogelijk met gesloten grondbalans te werken.

Middelburg

Op dit moment komt er door civiele werken per jaar een geschatte hoeveelheid van 10.000 m³ grond en 10.000 m³ bagger vrij. Van deze bagger is circa 4% niet herbruikbaar. Geschat dat het voor grond het zelfde percentage is. Voor bagger zijn tussen gemeente en Waterschap afspraken gemaakt om hergebruik te stimuleren. Dit is noodzakelijk omdat vrijkomende bagger in depots opgeslagen wordt en na ontwatering moet worden afgevoerd. Jaarlijks dient gemeente Middelburg en het Waterschap te zorgen dat circa 10.000 m³ bagger¹ wordt toegepast.

Veere

Op dit moment wordt in Veere rekening gehouden met een baggerinspanning voor de bebouwde omgeving van 1000m³ per jaar.

Vlissingen

Op dit moment komt er door civiele werken per jaar een geschatte hoeveelheid van 20.000 m³ grond en 15.000 m³ bagger vrij. Van deze bagger is circa 10% niet herbruikbaar. Geschat wordt dat het voor grond hetzelfde percentage is. Voor bagger zijn tussen gemeente en Waterschap afspraken gemaakt om hergebruik te stimuleren. Dit is noodzakelijk omdat vrijkomende bagger in depots opgeslagen wordt en na ontwatering moet worden afgevoerd. Jaarlijks dient gemeente Vlissingen en het Waterschap te zorgen dat circa 10.000 m³ bagger² wordt toegepast.

-
- 1 De opgave aan bagger is globaal en een mix van verspreidbare bagger (die nog niet ontwaterd is) en gerijpte bagger.
 - 2 De opgave aan bagger is globaal en een mix van verspreidbare bagger (die nog niet ontwaterd is) en gerijpte bagger.

5 BODEMKWALITEITSKAART MET CHEMISCHE BODEMKWALITEIT

5.1 Bodemkwaliteitskaart agrarisch gebied Walcheren

In 2002 is door Dienst Landelijk Gebied een bodemkwaliteitskaart en bodembeheersplan voor het agrarisch gebied van Walcheren opgesteld. Het belangrijkste doel was destijds, grondverzet uit te voeren ten behoeve van de ruilverkaveling. De hoeveelheid grondverzet zou zonder bodemkwaliteitskaart en bodembeheersplan hebben geleid tot veel bodemonderzoeken, met de daaraan verbonden kosten. Met de komst van het Besluit Bodemkwaliteit is de kaart en plan in 2007/2008 opnieuw vastgesteld zodat de gemeenten tot eind 2012 de gelegenheid hebben een nieuwe bodemkwaliteitskaart en bodembeheersplan vast te stellen en te laten melden conform het Besluit bodemkwaliteit. De bodemkwaliteitskaart agrarisch gebied is geactualiseerd en samengesteld op basis van de regeling uit het Besluit bodemkwaliteit. De resultaten zitten nu verwerkt in de rekentabellen bij de bebouwde omgeving.

5.2 Bodemkwaliteitskaart bebouwde omgeving

In 2004 is de bodemkwaliteitskaart bebouwd gebied Veere vastgesteld. In de gemeente Middelburg is een paar jaar later de bodemkwaliteitskaart bebouwd gebied vastgesteld. In 2007 zijn deze opnieuw vastgesteld. De gemeente Vlissingen had tot en met 2011 geen bodemkwaliteitskaart bebouwde omgeving. De Walcherse gemeenten hebben voor het bebouwd gebied een bodemkwaliteitskaart voor het bebouwd gebied (opnieuw) laten berekenen in 2010/2011.

5.3 Bodemkwaliteit wegbermen

Het onderhoud van de wegbermen vindt door verschillende overheden plaats. Het beheersgebied is verdeeld tussen Rijkswaterstaat, Provincie Zeeland, het Waterschap en de gemeenten. Het grondverzet dat plaats vindt, valt onder de verantwoording van de desbetreffende wegbeheerder. Het grondverzet van wegbermen vindt plaats bij onderhoud zoals het afschrappen, aanvullen of reconstrueren. Met de kaart en het plan kan grond, eventueel met tussenkomst van een depot binnen het zelfde vastgestelde gebied direct worden hergebruikt. De laatste versie van de kaart en het plan zijn van november 2005 en opnieuw vastgesteld in 2007. Ook hiervoor geldt dat deze volgens de wetgeving in 2012 opnieuw moet worden vastgesteld. De bodemkwaliteitskaart wegbermen wordt nu gelijktijdig met de gemeentelijke bodemkwaliteitskaarten in 2012 vastgesteld.

5.4 Bodemkwaliteitskaart tracé N57 2004

Ten behoeve van het grondverzet van (licht) verontreinigde grond binnen het tracé N57 is door Rijkswaterstaat in samenspraak met de Walcherse gemeenten en het Waterschap een aparte bodemkwaliteitskaart en bodembeheersplan opgesteld. Als volgens planning de aanleg van de N57 in 2011 wordt afgerond, is de doelstelling van de bodemkwaliteitskaart en bodembeheersplan achterhaald. Voor eventueel onderhoud aan de wegbermen zou het een logische stap zijn het tracé te laten vallen onder de bodemkwaliteitskaart 'wegbermen'. Op grondgebied van de gemeente Veere is dit wel het geval. De bkk N57 is na realisatie voor het gedeelte grondgebied Veere geheel vervallen. In Middelburg zijn de N57 zones nog steeds van kracht en wordt de bodemkwaliteitskaart tracé N57 2004 opnieuw vastgesteld als N57 – 2012. Bij het vaststellen van de bodemkwaliteitskaart worden de huidige Middelburgse zones B, C, D, en E in stand gehouden. Zone A zal gedeeltelijk vervallen aan de bodemkwaliteitskaart wegbermen. Het overige gedeelte van het werkveld dat onder zone A valt, (gemeente Veere) zal opgaan in de bodemkwaliteitskaart agrarisch gebied Walcheren.

5.5 In de toekomst nog vast te stellen bodemkwaliteitskaarten en nota's bodembeheer

Het is mogelijk om voor delen van de gemeente apart een bodemkwaliteitskaart en daarbij behorend specifiek of generiek beleid op te stellen. Dit zal moeten voldoen aan de uitgangspunten zoals verwoord in deze nota. Tevens moet de bodemkwaliteitskaart worden berekend overeenkomstig het document: "bodemkwaliteitskaart Walcheren 2012-2022 Beschrijving uitgangspunten zone-indeling" van november 2011.

Deze nieuwe delen zullen apart worden vastgesteld door het bevoegd gezag. Voorbeelden waarbij dit van toepassing zou kunnen zijn: bodemkwaliteitskaart spoorgebonden gronden, nieuwe ontwikkelingsgebieden, grote werken binnen het gemeentelijk grondgebied.

VASTSTELLEN LOKALE MAXIMALE WAARDEN

5.6 Tegengaan gezondheid en ecologische risico's door gebruik van de bodem

Het gebruik van licht verontreinigde grond mag nu en in de toekomst niet leiden tot (gezondheid)risico's. Op welke wijze een gebied wordt gebruikt is vastgesteld in ruimtelijke ontwikkelingsplannen. Het besluit stelt dat eventuele risico's van verontreinigingen van de bodem vermeden moeten worden ten aanzien van het gebruik.

In opdracht van het ministerie van VROM is in 2005 het rapport Normstelling en bodemkwaliteitsbeoordeling (NOBO) opgesteld. Hierin zijn ter bescherming van mens, ecologie en landbouwproductie, wetenschappelijk maximale bodemnormen vastgelegd. Deze bodemnormen (generieke maximale waarden) worden gehanteerd als referentie voor het vaststellen van lokale maximale waarden. De risico's bij de mens wordt, per stof met verschillende blootstellingsrisico's vastgelegd (MTR humaan). Bij ecologische risico's wordt bij een verschillende dosis van een stof, het percentage organismen bepaald, dat wordt aangetast (Hazard Concentration). Voor de landbouwproductie wordt overwegend getoetst aan de Warenwet en advies afgeleid van de LAC waarden. Gesteld kan worden dat de grens van Interventiewaarden voor de bodem en Maximale waarden voor het gebruik ervan, bepalend zijn voor onaanvaardbare risico's. Deze gegevens hebben geleid tot uitgangspunten en beslissingen voor referentiewaarden (de maximale risicogrenzen), en zijn vastgelegd in het rapport, 'Landelijke referentiewaarden ter onderbouwing van maximale waarden in bodembeleid' van het RIVM. Dit rapport is opgenomen in de regeling en zodoende bepalend.

De regeling bepaalt dat een bodemkwaliteitskaart kan worden vastgesteld zolang er op basis van de P95 van alle gemeten stoffen, geen noodzaak tot een spoedeisende sanering leidt. Indien dit wel het geval is, komt deze grond niet voor hergebruik in aanmerking tenzij uit afzonderlijk onderzoek een andere conclusie kan worden bepaald. Hergebruik van grond boven de Interventiewaarde, maar onder het saneringscriterium is onder strikte voorwaarden wel mogelijk. Dit wordt omschreven vanaf paragraaf 5.8. Voor het vaststellen van lokale maximale waarden (1,2 x P50) kan in eerste instantie geen bodem in aanmerking komen die boven het saneringscriterium uitkomt. Omdat niet in alle gevallen sanering van spoedeisende locaties mogelijk is, worden binnen de gemeenten mogelijk gebruiksbepalende maatregelen aangegeven. Op welke wijze gemeenten omgaan met dergelijke grond is omschreven in paragraaf 6.

In het besluit zijn voor gebruiksmogelijkheden, (specifiek beleid) 7 bodemfuncties benoemd. Afhankelijk van de mate van humane of ecologische bescherming binnen een zone dient de gemeenteraad een bodemfunctie vast te stellen.

5.7 Wijze van vaststellen lokale maximale waarden

Voor het vaststellen van lokale maximale waarden zijn aan de hand van bodemdatagegevens, statistisch kengetallen vastgesteld. Deze kengetallen, (gemiddelde, P50, P80, P90 en de P95) hebben per deelgebied geleid tot een zone-indeling.

Indien het bevoegd gezag kiest voor specifiek beleid, kan zij zelf haar lokale referenties vaststellen onder de naam 'lokale maximale waarde' voor het toepassen van grond en bagger. Deze lokale maximale waarden dienen getoetst te worden aan de toegekende bodemfuncties en de daarbij behorende landelijke generieke maximale waarden. Eenvoudig gezegd, als de lokale maximale waarde beneden de waarden van de vastgestelde bodemfuncties liggen, zijn de risico's aanvaardbaar. Afhankelijk van welke bodemfunctie, worden de humane en ecologische risico's bepaald. Het laagste kritische bodemgehalte bepaalt de lokale maximale waarde tot de bodemgebruiksfunctie.

De drie gemeenten op Walcheren stellen voor om aan het stand-stillbeginsel te voldoen, niet de gemiddelde waarde als kengetal voor lokale maximale waarde te hanteren, maar de strengere norm, 1,2 x P50. Hierdoor is het risico kleiner dat eventuele meegerekende uitbijters, tot een hoger kengetal kunnen leiden.

Om grond toe te passen, wordt als waarde de P95 van de betreffende zone waar de grond uit vrijkomt, getoetst aan de 1,2 x P50 van de zone waar de grond wordt toegepast.

5.8 Rekenmethodiek ten behoeve van humane, ecologische, en verspreidingsrisico's

De regeling stelt dat bij het vaststellen van bodemfuncties twee zaken bepalend zijn:

- De mate waarbij de mens wordt blootgesteld aan de bodem (via bodemcontact of inname via gewasconsumptie).
De mate van blootstelling aan de mens wordt berekend aan de hand van het CSOIL-model. Deze rekenmethode berekent de maximale concentratie van een stof die een mens per dag binnen kan krijgen, en waarbij geen nadelige effecten zijn te verwachten (Maximaal Toelaatbare Risicoconcentratie, MTR-Humaan). De concentratie is afhankelijk van het lichaamsgewicht. Bij het afleiden van de effecten wordt rekening gehouden met kritische levensfasen zoals effecten op ongeborenen en kleine kinderen. Er wordt hiervoor een veiligheidsfactor 10 gehanteerd ten opzichte van de afgeleide waarden.
- De mate ter bescherming van het ecosysteem.
De ecologische risico's zijn voornamelijk bepaald vanuit de Evaluatie Interventiewaarden bodemsanering, 1ste tranche. De waarden, (behalve voor de bodemfuncties Natuur en Landbouw, waarvoor de AW 2000 geldt) van de individuele stoffen liggen tussen de Interventiewaarde en de (Hazard concentration) HC20. De norm bij bodemfuncties met weinig ecologische waarde, komt overeen met de Interventiewaarde. De norm bij bodemfuncties met een gemiddelde bescherming van het ecosysteem komt overeen met de HC 20. Ingeval de bodemfuncties 'Groen met natuurwaarden' en 'Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie' worden berekend, is doorvergiftiging een criterium.

Voor het vaststellen van verspreidingsrisico's betreft het uitsluitend risico's van verontreinigd grondwater. Voor het vaststellen van lokale maximale waarden is dit niet aan de orde. Risico's van uitloging worden beoordeeld in een ander kader.

5.9 Lokale Maximale Waarden in relatie tot terugsaneerdoelstellingen

De Wet bodembescherming (Circulaire 2009) bepaald dat er een relatie is tussen een geval van ernstige bodemverontreiniging en de risico's die toelaatbaar zijn binnen een bodemfunctie. Een sanering van dergelijke verontreiniging is er dan ook op gericht, verhoogde risico's weg te nemen. Het bevoegd gezag ten aanzien van de Wet bodembescherming wordt dan ook aanbevolen bij op het opleggen van eisen voor terugsaneren, aan te sluiten bij de vastgestelde lokale maximale waarden die door gemeente zijn vastgesteld. Anderzijds dient de gemeente de vastgestelde lokale maximale waarden, kenbaar te maken aan het bevoegd gezag van de Wet bodembescherming.

5.10 Lokale Maximale Waarden boven de Interventiewaarden

Hergebruik van ernstig verontreinigd grond, gebaseerd op de P95, is onder strikte voorwaarden mogelijk. De grond moet diffuus verontreinigd zijn en geen risico's vormen. De grond mag alleen binnen hetzelfde gebied worden gebruikt, en de onderliggende bodem mag niet beter van kwaliteit zijn. Hergebruik van de grond is dan alleen mogelijk als beleidsmatig, gebruiksbepalingen wordt vastgesteld. Indien op deze wijze hergebruik niet mogelijk is, dient de grond of bagger naar een erkende verwerker te worden afgevoerd. Walcheren kiest specifiek beleidskader om enerzijds het stand-still beginsel te hanteren maar anderzijds ook van de mogelijkheid gebruik te maken (ernstig) verontreinigde grond her te gebruiken. Ook onder 6.6

Hergebruik van ernstig verontreinigd grond, gebaseerd op de P95, zoals bijvoorbeeld in Ramsburg en Scheldekwartier het geval is, is onder strikte voorwaarden mogelijk. De grond moet diffuus verontreinigd zijn en geen risico's vormen. De grond mag alleen binnen het zelfde gebied worden gebruikt, en de onderliggende bodem mag niet beter van kwaliteit zijn. Hergebruik van de grond is dan alleen mogelijk als beleidsmatig, gebruiksbepalingen wordt vastgesteld. Indien op deze wijze hergebruik niet mogelijk is, dient de grond of bagger zal naar een erkende verwerker te worden afgevoerd.

Ingeval van vrijkomende grond de P95 van één of meerdere stoffen de interventiewaarde wordt overschreden, dient te worden bepaald of het Saneringscriterium niet wordt overschreden. Ingeval dit criterium niet wordt overschreden is hergebruik onder de volgende specifieke omstandigheden mogelijk:

- De grond moet afkomstig zijn uit het zelfde aangewezen beheergebied;

- De onderliggende bodem mag niet schoner zijn dan de opgebrachte grond;
- Voor bepaalde stoffen kan op basis van de regeling een maximale waarde gelden waarbij, bij overschrijding, voor de ontvangende bodem risico's ontstaan.

Middelburg en Vlissingen kennen gebieden met nieuwe lokale maximale waarden.

5.11 Afstemming Lokale Maximale Waarden met overige overheden

Deze nota sluit hergebruik tussen beheergebieden niet uit. Dit is ter beoordeling van het bevoegd gezag van de ontvangende bodem. Indien de bodemkwaliteitskaart van het andere beheergebied overeenkomt met de uitgangspunten en systematiek van de Walcherse gemeenten, is er geen belemmering die grond uit te wisselen. De bevindingen van deze beoordeling worden schriftelijk vastgelegd en bij het bevoegd gezag geregistreerd. Wordt niet voldaan aan de gemeentelijke normen van de bodemkwaliteitskaart, dan is in alle gevallen een partijkeuring bepalend of toepassing op Walcheren mogelijk blijkt.

Daarnaast is afstemming noodzakelijk met bevoegd gezag bodemsanering, betreft het vaststellen van lokale maximale waarde boven de interventiewaarde. Grondverzet in dergelijke situaties vallen onder saneringsmaatregelen.

Om grondverzet tussen andere gemeenten binnen Zeeland mogelijk te maken is het noodzakelijk dat de bodemkwaliteitskaarten eveneens worden vastgesteld. De bodemkwaliteitskaarten die vastgesteld zijn voor zones binnen Zeeland worden door de Walcherse gemeenten erkend. Deze kaarten dienen wel opgesteld te zijn conform het Besluit bodemkwaliteit en de beleidsuitgangspunten zoals beschreven in paragraaf 3.

6 CHEMISCH BODEMBEHEER IN DE PRAKTIJK

6.1 Praktijkboek Bodembeheer

In de volgende paragrafen wordt weergegeven hoe de nota bodembeheer wordt toegepast in een aantal specifieke praktijkgevallen.

6.1.1 Exportwaarden hergebruik grond

De 95-percentielwaarde is een belangrijk kengetal waaraan getoetst dient te worden. De waarde waarbij 95% van alle waarnemingen beneden en 5% van alle waarnemingen boven ligt, wordt aangeduid als de 95-percentielwaarde, P95. Volgens de Regeling is grondverzet op basis van een bodemkwaliteitskaart mogelijk, als alle gemeten stoffen de P95 van de plaats van herkomst uit de zone, niet de Interventiewaarde overschrijdt. Indien dit wel het geval is, is hergebruik alleen onder specifieke omstandigheden mogelijk. Zie hiervoor paragraaf 7.5. Gemeenten op Walcheren hanteren de P95 voor het vaststellen van de exportwaarde.

Indien een verkennend onderzoek of partijkeuring volgens NEN 5740 of AP-04 wordt gehanteerd voor een partij grond, hebben deze gegevens voor de toepassingslocatie de voorkeur ten opzichte van de algemene gegevens uit de betreffende zone omdat deze specifiek zijn voor de partij.

6.1.2 Import P50 x 1,2 hergebruik grond

Het bevoegd gezag legt voor het toepassen van grond, binnen haar beheergebied lokale maximale waarden vast. Voor het vaststellen van lokale maximale waarden wordt voor het bepalen van kengetallen getoetst aan de mediaan uit de getallenreeks van de stoffen van betreffende zone.

Van grond uit een andere kwaliteitszone zal de P95 moeten voldoen aan 1,2 x de mediaan van de ontvangende bodem. Grond afkomstig uit een ander beheersgebied (waarvan in de nota de bodemkwaliteitskaart eveneens is vastgesteld) mag worden toegepast mits aan dezelfde voorwaarden wordt voldaan en de grondkwaliteit precies aansluit bij de aangetoonde licht verontreinigende stoffen van de ontvangende bodem. De berekende importwaarde is nimmer lager dan de landelijk vastgestelde Achtergrondwaarde.

6.1.3 Hergebruik in zelfde zone geen toets

Indien grondverzet plaats vindt binnen een zelfde zone wordt niet getoetst aan de 1,2 x de P50. Hierdoor vindt ten slotte geen verslechtering van de kwaliteit plaats binnen een zone en wordt grondverzet niet onnodig gefrustreerd.

Indien binnen een bodemkwaliteitszone een Grootschalig bodemtoepassing wordt uitgevoerd, kan de deklaag bestaan uit grond vanuit dezelfde zone zonder onderzoek.

6.1.4 Hoe om te gaan met de historisch verontreinigde zones

6.1.4.1 Historisch verontreinigde zones:

Voor de historisch bebouwde gebieden blijkt dat de P95 van zware metalen regelmatig groter is dan de Interventiewaarde en de bodemfunctie 'Wonen met tuin'. Binnen deze zone komen de zware metalen in wisselende waarden voor, waarbij een aantal keren ook ver boven de interventiewaarden. De verontreiniging is gebonden aan de grond en puin en zal door de gemiddelde zuurgraad van de bodem niet verplaatsen in of naar het grondwater. Het uitgangspunt is dat de grond uit dergelijke zones, verontreinigd is (tenzij een grondonderzoek, visueel en analytisch, duidelijk aantoont dat het niet of minder verontreinigd is).

Het multifunctioneel schoonmaken van alle historische verontreinigingen is praktisch en financieel niet haalbaar. Daarom blijft de grond liggen zoals die ligt, alleen in nieuwbouwsituaties wordt de grond beheerst/gecontroleerd afgevoerd (functiegericht saneren) en eventueel door bewerking hergebruikt op een minder gevoelige functie. Ondanks het feit dat er meestal geen direct gevaar is voor de volksgezondheid, is het altijd zaak om voorzichtig met deze verontreiniging om te gaan. Voorkomen moet worden om veelvuldig in aanraking met de grond te komen. Daarnaast kunnen planten, dus ook groenten, stoffen uit de bodem opnemen. Door zo min mogelijk groenten uit eigen tuin te eten en kleine kinderen niet in de open grond maar op de verharding of op het gras te laten spelen kan het risico aanzienlijk worden beperkt.

6.1.4.2 Sanering in historisch verontreinigde zones:

Het bevoegd gezag bodemsanering (op grond van de Wet bodembescherming) heeft in de afgelopen jaren op diverse manieren al geprobeerd tot een vereenvoudiging van procedures te komen. Het systeem van

algemene regels plus een melding zoals gehanteerd in het Besluit uniforme saneringen (BUS) draagt zorg voor een uniform landelijk kader dat geschikt is voor deze eenvoudige standaard-saneringen. Het BUS kan worden toegepast, op complexe saneringen na, in historische verontreinigde zones van voor 1987. Het BUS en RUS (Regeling uniforme sanering) draag bij aan vermindering aan de administratieve lasten voor bedrijven en burgers. Er kan worden volstaan met beperkte, maar gerichte onderzoeken. Tevens hoeven geen kosten te worden gemaakt voor het opstellen van een saneringsplan en evaluatieverslag, aangezien beiden vervangen worden door standaard formulieren. Bijkomend voordeel is dat de proceduretijd aanmerkelijk wordt verkort.

Daarnaast spelen ook nog aspecten als gerichte nazorg en de standaardisatie van saneringsoplossingen die tot kostenvermindering zouden kunnen leiden.

De saneerder dient weliswaar door middel van deze formulieren een grote hoeveelheid informatie te verstrekken aan het bevoegd gezag, maar dit is aanzienlijk minder dan de benodigde informatie volgens de volledige procedure.

De modellen van deze formulieren kunnen worden gedownload via de site van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

6.1.4.3 Hoe om te gaan met grondverzet in de historisch verontreinigde zones:

Omdat de verontreiniging in historische verontreinigde zones vrij heterogeen is, is het niet standaard mogelijk grondverzet uit te voeren op gemiddelde waarden. In alle gevallen moet bij afgifte van grond een partijkeuring worden overlegd voordat een verwerker of ontvanger van de grond dit mag of kan accepteren. Regels voor het omgaan met ernstig verontreinigde grond in historische gebieden/wijken zijn:

- Niet mobiele verontreinigingen, vooral historische verontreinigingen, zullen functiegericht gesaneerd worden. Er mag gebouwd worden op historisch verontreinigde grond binnen de in de bodemkwaliteitskaart aangegeven zones. Uitgangspunt hierbij is dat contactmogelijkheden van de gebruikers van het perceel met de grond worden uitgesloten. Verder kan volstaan worden met het toepassen van een standaard-saneringsvariant (Besluit uniforme saneringen) zonder nader onderzoek en een beperkte procedure.

Grond boven de interventiewaarde (ernstig verontreinigd) mag niet worden hergebruikt mits wordt gekozen voor het specifieke beleid. Uitgangspunt is:

- Dat de verontreinigde stoffen diffuus in de bodem voorkomen en er geen onaanvaardbare risico's ontstaan voor mens, natuur en milieu. Hiervoor worden lokale maximale waarden vastgesteld;
- De grond die wordt opgebracht is gelijkwaardig of schoner van kwaliteit dan de ontvangende bodem;
- De grond moet uit hetzelfde beheergebied afkomstig zijn, hiermee wordt voorkomen dat grond van elders wordt verslept en 'dumpplaatsen' worden gecreëerd.
- Uitgangspunt is dat grond uit een bodemkwaliteitszone zonder partijkeuring opnieuw hergebruikt kan worden.

6.1.5 Grond uit wegbermen

Voor de wegbermen heeft het Waterschap Scheldestromen een bodemkwaliteitskaart gemaakt voor alle bermen in gebruik bij het Rijk, provincie, Waterschap en gemeenten binnen de provincie Zeeland. Deze Bodemkwaliteitskaart en Bodembeheerplan van de wegbermen is geactualiseerd en wordt opnieuw vastgesteld. Onder wegbermen wordt het volgende verstaan:

Bermgrond is de grond vanaf de rand van de wegverharding van de weg tot aan de insteek van de sloot of tot aan de voet van de dijk/grondwal of tot aan de kruin van de dijk (bij een dijk) tot 50 cm onder maaiveld. Indien er geen sloot aanwezig is, wordt hiervoor een arbitraire afstand van 10 meter aangehouden (6 meter voor gemeentelijke wegbermen) vanaf de rand van de wegverharding van de weg. Indien een fietspad langs de weg aanwezig is, is de wegberm het gedeelte vanaf de rand van het asfalt van de weg tot aan de rand van het asfalt van het fietspad en het gedeelte vanaf de rand van het asfalt tot aan de insteek van de sloot.

De werkmethode is dat uitsluitend bermgrond afkomstig uit bermen kan worden toegepast in bermen. Het merendeel van de wegbermen is in beheer van het Waterschap; zij beheren hiervoor ook een apart gronddepot. Omdat het beheer van bermgrond diverse beheerders kent, is iedere beheerder zelf verantwoordelijk voor het beheer van die bermgrond. Gemeenten hebben de intentie vrijkomende bermgrond zo veel mogelijk in aangrenzende wegbermen terug te brengen. In alle gevallen wordt digitaal gemeld waar grond in een berm wordt toegepast. Indien niet direct toepasbaar dan vindt afvoer plaats naar depot van het Waterschap.

Details:

- Er mag uitsluitend grond uit en in bermen worden uitgewisseld.
- Grond toepassen in de bermen mag ook met schone grond
- Grond die voldoet aan de klasse wonen of industrie mag niet in bermen worden hergebruikt.
- Bij nieuwe bermen of reconstructies mag wel bermgrond worden hergebruikt of aangevoerd afkomstig uit het beheergebied Zeeland.
- Het gaat om bermgrond in beheer bij overheden.

Zodra bermgrond uit een depot voor andere doeleinden wordt gebruikt, moet daarop een partijkeuring plaats vinden om de toepassingsmogelijkheden te kunnen beoordelen. De toepasser van de grond overlegt aan het bevoegd gezag van de ontvangende bodem een onderzoeksrapport met een partijkeuring volgens NEN 5740.

In de bodemkwaliteitskaart voor het bebouwd gebied van Middelburg is een zone genaamd "oude wegen". De bermen uit deze zone maken geen onderdeel uit van de bodemkwaliteitskaart voor wegbermen.

6.1.6 Grondverzet binnen de zone Rijksweg N57

Zodra het werk gereed is zal de Bodemkwaliteitskaart N 57 op grondgebied van gemeente Veere vervallen. Voor het gedeelte van de N57, grondgebied gemeente Middelburg blijft zone B, C, D, E een afzonderlijke zone vastgesteld met een eigen beheer passend onder de systematiek van de bodemkwaliteitskaart voor het gehele beheergebied. Zone A zal gedeeltelijk vervallen aan de bodemkwaliteitskaart 'wegbermen'. Het overige gedeelte van het werkveld dat onder zone A valt, valt aan de bodemkwaliteitskaart Agrarisch gebied Walcheren.

6.1.7 Grondverzet bij ontwikkelingsplannen en bodemonderzoek bij bestemmingsplannen

Bij planontwikkeling wordt gestreefd naar een gesloten grondbalans en zal getracht worden ook een overschot van grond van elders te verwerken. Verder is het *uitgangspunt* dat ontwikkelingsplannen proberen een oplossing te bieden voor overtollige grond en bagger die elders binnen het beheergebied vrijkomt.

Hierbij is het mogelijk om bepaalde gebieden te bestemmen als locaties waar grond of bagger wordt toegepast waarbij de kwaliteit minder is dan de lokale maximale vastgestelde waarde van de zone waar deze wordt toegepast. Voorwaarde is dat elders binnen het beheergebied Walcheren een compensatie van de bodemkwaliteit plaatsvindt.

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) moeten gemeenten in het kader van de ruimtelijke onderbouwing bij het opstellen van bestemmingsplannen onderzoeken of de door de bodemgesteldheid bepaalde functies/bestemmingen wel of niet kunnen worden toegekend, of dat de bodemgesteldheid bepalend kan zijn voor het toelaatbare gebruik van een aan het gebied toe te kennen functie. Ook bij procedures op grond van Wro moet voor de ruimtelijke onderbouwing voldoende informatie over de bodemkwaliteit aanwezig zijn. De kansen die zijn benoemd in hoofdstuk 4 dienen onderdeel uit te maken in de besluitvorming. Alle bodemkwaliteitskaarten en bodembeheerregels zijn onverkort van toepassing bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Het gebruik van de bodemkwaliteitskaart, de gegevens uit het bodeminformatiesysteem, bodemonderzoeksrapporten en historische kaarten zijn er om een eerste indruk te krijgen van de geschiktheid van de bodem om na te gaan of voldoende gegevens beschikbaar zijn. Daarnaast wordt een bodemfunctiekaart of in tabelvorm opgesteld zodat voorafgaand mogelijke functies voor het gebied zijn bepaald, op basis van de kwaliteit. De kwaliteit bepaalt vervolgens de risico's en de maatregelen die optreden bij een bepaalde bestemming. Indien uit het bodeminformatiesysteem blijkt dat onvoldoende gegevens beschikbaar zijn (bijvoorbeeld in geval van oude boomgaarden of lokale gevallen van bodemverontreiniging) kan de gemeente aanvullend onderzoek eisen.

Bij het beoordelen van de noodzaak van (aanvullend) onderzoek, vindt een integrale afweging plaats, waarbij gekeken wordt naar samenloop met het indienen van bouwplannen. Ook wordt gekeken of het onderzoek en de eventueel te nemen maatregelen proportioneel zijn ten opzichte van de beoogde bestemming en ligging van de locatie.

6.1.8 Bodemonderzoek en grondverzet bij bouwvergunningen

6.1.8.1 Bodemonderzoek bij bouwvergunningen

De bouwverordening schrijft voor dat bij het indienen van de aanvraag om bouwvergunning veelal een onderzoeksrapport (verkenkend, nader onderzoek) betreffende de gesteldheid van de bodem moet worden overlegd. Het College van Burgemeester en Wethouders geeft hiervan geheel of gedeeltelijk ontheffing indien de gemeente bruikbare onderzoeksresultaten beschikbaar heeft en deze al in het bezit zijn van de gemeente of bij de aanvraag ter beschikking worden gesteld.

Dit kan zijn een eerder onderzoek, dat kwalitatief aan het onderzoeksrapport gelijkwaardige informatie heeft opgeleverd:

- In het kader van aan- en verkoop;
- In het kader van een bestemmingsplan(wijziging);
- In het kader van een bodem- of milieuprogramma;
- In het kader van een eerdere bouwvergunning;
- In het kader van een andere (wettelijke) aanleiding;
- Een bodemonderzoek dat voorafgaand aan de sloop is uitgevoerd;
- Indien gebouwd wordt op een locatie waarbij al via de bodemkwaliteitskaart (BKK) voldoende gegevens beschikbaar zijn.
- Een (gedeeltelijke) ontheffing kan worden verleend indien uit historische gegevens het betreffende perceel niet verdacht is en/ of het ingediende verkennende bodemonderzoek niet geheel voldoet aan de indieningvereisten, doch de BKK de ontbrekende gegevens aan kan vullen;
- Dit geldt indien de betreffende kwaliteitszone gedefinieerd is aan de hand van onderzoeksgegevens die vergelijkbaar zijn met het aantal te onderzoeken analyses ten behoeve van een (grootschalig) verkennend bodemonderzoek;
- De gegevens dienen wel al beschikbaar te zijn bij de gemeente of bij de aanvraag ter beschikking te worden gesteld.

6.1.8.2 Bodemsanering bij bouwvergunningen:

De Woningwet bepaalt dat niet mag worden gebouwd op verontreinigde grond. In de Wabo wordt een afstemmingsregeling opgenomen waardoor de omgevingsvergunning, niet eerder in werking treedt nadat de vergunning of beschikking van bijzondere wetten, waaronder de Wet bodembescherming, in werking is getreden. Dat houdt in dat er geen vergunning wordt afgegeven als uit een bodemonderzoek blijkt dat het een ernstig geval betreft, waarvoor spoedige sanering noodzakelijk is, dan wel dat met een saneringsplan is ingestemd.

Indien een omgevingsvergunning betrekking heeft op een locatie die ligt binnen een zone waarbij de P-95 van de immobiele stoffen in de grond boven de interventiewaarde ligt geldt dat contactmogelijkheden met de grond na het realiseren van het bouwwerk dienen te worden uitgesloten. Gezien de veelheid aan (lichte) bouwaanvragen in vooral de binnenstad van Middelburg, Veere en Vlissingen wordt bij zones waarbij de P-95 boven de interventiewaarde ligt de volgende werkwijze voorgesteld:

Indien in de grond werkzaamheden uitgevoerd moeten worden kunnen de meeste (sanering)maatregelen gemeld worden door middel van een melding Besluit uniforme saneringen, (BUS) aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland, afhankelijk of het een historische verontreiniging is van voor 1987 of een 'nieuw geval' van na 1987. Indien bij een historische verontreiniging de hoeveelheid grond minder dan 25 m³ of met bodem gevuld grondwater 100 m³ bedraagt, betreft het geen ernstig geval en is er geen saneringsplicht. Indien is vastgesteld dat het een historische verontreiniging betreft en de hoeveelheden worden overschreden is het noodzakelijk een BUS-melding in te dienen bij Gedeputeerde Staten. Indien een kopie van de BUS-melding bij de omgevingsaanvraag, voor een reguliere bouwvergunning, wordt bijgevoegd zal het college van Burgemeester en Wethouders alleen tot aanhouding van de bouwaanvraag overgaan indien vanuit de gemeente wordt ingeschat dat de melding niet voldoet aan het BUS. De termijn van 5 weken zoals vermeld in het BUS kan dan samenvallen met de termijn van de bouwaanvraag,

zodat de aanvrager geen extra proceduretijd nodig heeft. Bij lichte bouwvergunningen zal in geval van achtergrondwaarden zoals die vermeld staan in de bodemkwaliteitskaart geen melding in het kader van het Besluit uniforme saneringen plaatsvinden en wordt de aanvraag niet aangehouden. Bij reguliere bouwvergunningen waarvoor het Besluit uniforme saneringen niet van toepassing is, zal een regulier saneringsplan op grond van de Wet bodembescherming moeten worden ingediend bij het College van Gedeputeerde Staten en zal aanhouding van de aanvraag plaatsvinden. Deze werkwijze zal ter goedkeuring aan het College van Gedeputeerde Staten worden gezonden.

(Wabo)

6.1.8.3 Grondverzet bij bouwvergunningen (in relatie tot bodemonderzoek):

Waar wordt gebouwd, vindt regelmatig grondverzet en grondafvoer en -aanvoer plaats. Wanneer de grond op of nabij de plaats van herkomst blijft, (tijdelijke uitplaatsing) zijn volgens het besluit geen eisen gesteld. De meldingsplicht van grondverzet bij particulieren is volgens het besluit niet vereist. De doelstelling is dat zoveel mogelijk met een gesloten grondbalans op bouwlocaties wordt gewerkt. Indien een ondernemer in opdracht van een particulier grondverzet pleegt dient dit wel gemeld te worden. Het verzet van minder dan 50 m³ schone grond is eveneens niet meldingsplichtig. Degene die grond of bagger toepast is wel verantwoordelijk voor de kwaliteit van de toe te passen grond.

6.1.8.4 Grondverzet van grond binnen de bodemkwaliteitskaart:

Indien de grond wordt hergebruikt dient voldaan te worden aan de eisen zoals vermeld in deze nota bodembeheer. Het hergebruik van de grond dient (digitaal) gemeld te worden.

6.1.8.5 Grondverzet buiten de bodemkwaliteitskaart:

Bij hergebruik van grond kan volgens het besluit, naast het toepassen in een zone, ook grotere hoeveelheden worden toegepast in een Grootschalige Bodemtoepassing (GBT). Grond dient dan te voldoen aan de klasse Industrie of schoner, waarbij de hoeveelheid een ondergrens heeft van 5000 m³ met een minimumhoogte van 2 m. Grond waar geen bestemming voor te vinden is kan worden afgevoerd naar een erkende verwerker.

- Een partijkeuring als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit is niet hetzelfde onderzoek, als de bouwaanvrager al heeft laten uitvoeren in het kader van zijn bouwaanvraag. Het kan dus zijn dat er opnieuw een onderzoek moet worden uitgevoerd. Het verdient daarom aanbeveling om al in de fase van vooroverleg met een bouwaanvrager te verifiëren of er ten behoeve van de bouw sprake zal zijn van grondafvoer van de bouwlocatie. Bij afvoer naar een verwerker wordt voorafgaand van acceptatie een partijkeuring verlangd.
- Indien er sprake is van transport van niet-schone grond moet ook rekening gehouden met de Provinciale Milieuverordening (PMV). In principe zijn de regels die van toepassing zijn op het transport van afvalstoffen ook van toepassing op het transport van niet-schone grond.
- Indien de grond wordt hergebruikt als bodem dient hiervan een partijkeuring conform het Besluit bodemkwaliteit overlegd te kunnen worden. Indien de hergebruiklocatie valt binnen de bodemkwaliteitskaart moet de partij voldoen aan lokale maximale waarden voor toe te passen grond van de betreffende zone. Voor hergebruik binnen dezelfde zone gelden de lokale maximale waarden van de betreffende zone.

6.1.9 Terugsaneerwaarde/ grondaanvoer bij sanering Wet bodembescherming

Nieuwbouwlocaties en inbreidingslocaties betreffen soms ook verontreinigde locaties waar een vorm van bodemsanering noodzakelijk is. Hiervoor gelden de saneringsregels uit de Wet bodembescherming. De regels uit de bodemkwaliteitskaart en de nota bodembeheer zijn hierop niet van toepassing. Dit valt onder het begrip uitzonderingslocaties. Binnen de saneringslocatie mag grond worden aangevoerd die voldoet aan de lokale maximale waarden uit de betreffende BKK-zone³. In de aanvraag moet uitdrukkelijk aangegeven worden dat de terugsaneeringswaarde ligt onder de LMW.

6.1.10 Grondverzet bij herinrichten of reconstructie van wegen en riolsleuven

Voor de verbetering van bestaande wegcunetten en bij aanleg/ vervanging van rioleringen in al bebouwde gebieden wordt vooraf indicatief onderzoek verricht naar de voorkomende grondsoorten. Indien de aanwezige grond niet ter plaatse zal kunnen worden hergebruikt, vindt indicatief chemisch onderzoek plaats naar de voorkomende verontreiniging. Indien de resultaten hiervan overeenkomen met de kwaliteit zoals vermeld in de bodemkwaliteitskaart, wordt de grond tijdelijk opgeslagen of meteen hergebruikt op een locatie waar de kwaliteit opgeslagen/ verwerkt mag worden. Afwijkende kwaliteit wordt (nadat de grond in depot is geplaatst) bemonsterd conform NEN 5740, en vervolgens hergebruikt c.q. afgevoerd conform de

³ De provincie is in deze bevoegd gezag en moet toetsen aan de vastgestelde bodemkwaliteitskaart.

geldende wetgeving. Het hergebruik kan binnen een zone binnen het beheergebied dan wel in een Grootschalige Bodemtoepassing.

6.1.11 Dammenplan

Door het Waterschap is de beleidsnotitie 'Dammen en dempingen, milieuhygiënische achtergrondnotitie' geschreven. Het doel van deze notitie was hergebruik van bouwstoffen (waaronder ook grond), afkomstig van dammen en dempingen, binnen het wettelijk kader, maar wel op een praktische manier mogelijk te maken bij de aanleg van nieuwe dammen en dempingen. Het merendeel van dammen en dempingen liggen in het buitengebied maar ook binnen het stedelijk gebied zijn deze aanwezig. Dammen en dempingen komen voor in sloten, als toegang of opslag van landbouwpercelen. Deze notitie is op dit moment nog steeds rechtsgeldig en wordt opnieuw vastgesteld.

6.1.12 Grondverzet begraafplaatsen

Bekend is dat begraafplaatsen in de meeste gevallen door het langdurig gebruik een lichte tot matige verontreiniging bevat van de bodem met zware metalen. Grondverzet vindt niet plaats omdat begraafplaatsen niet buiten gebruik gesteld of verwijderd worden voor een ander gebruik. Bij de begraafplaatsen waar sprake is van uitbreiding, wordt grond en zand in grote hoeveelheden aangevoerd. Het aangevoerde materiaal moet op basis van het vastgestelde bodembeleid dezelfde kwaliteit bezitten als de bestaande bodem.

Ook is het mogelijk om hiervoor grond te doen hergebruiken afkomstig uit het beheergebied Walcheren dat voldoet aan de klasse wonen of tot de Tussenwaarde uit de wet Bodembescherming (zijnde licht verontreinigde grond).

Grond die wordt toegepast op een begraafplaats, dient vrij te zijn van bodemvreemde materialen.

6.1.13 Grondverzet/ opslag hoveniers en particulieren

Particulieren (en ook agrariërs) zijn vrijgesteld van onderzoeksplicht en meldingsplicht voor het toepassen van grond en bagger op de eigen percelen grenzend aan de waterlopen. De zorgplicht blijft wel bestaan ingeval men had kunnen weten dat nadelige gevolgen zouden ontstaan door handelingen te verrichten in de bodem. Grond die vrijkomt of gebruikt wordt in tuinen bij particulieren dient wel te voldoen aan de in de bodemkwaliteitskaart en de in de nota bodembeheer omschreven regels. Indien de hergebruiklocatie valt binnen de bodemkwaliteitskaart moet de partij voldoen aan lokale maximale waarden voor toe te passen grond.

Indien grondverzet plaatsvindt vanaf een locatie van een particulier en door een hovenier is uitgevoerd, is deze verantwoordelijk voor de kwaliteit bij inname en eventuele afgifte van grond. Ook hier blijft de zorgplicht wel bestaan..

6.1.14 Nutriëntrijke grond zoals tarragrond en bemestingsgrond

Nutriëntrijke grond is onder te verdelen in verschillende twee soorten grondstromen:

1. Grond afkomstig van een akker die na bewerking wordt (bijvoorbeeld door het sorteren van aardappelen) teruggebracht op de akker.
2. Grond die vrijkomt bij de verwerking van agrarische producten in een bedrijfsproces (zoals bij een frietfabriek). De tarragrond moet voldoen aan het Besluit, het toetsingskader van de bodemkwaliteitskaart en de notitie Tarragrond (d.d. 22 maart 2011 gemeente Borsele). Van de toe te passen grond dienen herkomstgegevens (bijv. een bedrijfsproces) te worden overlegd. Hiermee kan worden getoetst of de benodigde parameters zijn onderzocht en worden vergeleken met de parameters van de ontvangende bodem uit de bodemkwaliteitskaart.
3. Grond of grondachtige materialen die vrijkomen bij be- of verwerking van stoffen (bijvoorbeeld bij compostering): Deze zal moeten voldoen aan het besluit en het toetsingskader van de bodemkwaliteitskaart. Van de toe te passen materialen dienen herkomstgegevens (bijv. een bedrijfsproces) te worden overlegd. Hiermee kan worden getoetst of de benodigde parameters zijn onderzocht en worden vergeleken met de parameters van de ontvangende bodem uit de bodemkwaliteitskaart.

6.1.15 Baggerspecie

Onderwaterbodern, slib en bagger dienen bij toepassing op de landbodern in gerijpte toestand te voldoen aan de Bodernkwaliteitskaart of aan de van toepassing zijnde landelijke wetgeving.

Verspreiding van bagger is in principe mogelijk over het aangrenzend perceel. Het begrip aangrenzend perceel mag voor het verspreiden van bagger ruim worden gesteld. Een perceel dat niet direct aangrenzend is, kan toch als toepassingslocatie gelden. Net als voorheen geldt voor bagger een ontvangstplicht van aangrenzende percelen. Een uitzondering geldt voor de bagger die afkomstig van overstortlocaties. Deze is meestal meer verontreinigd dan bagger uit normale watergangen. Nieuw in het besluit is de mogelijkheid een perceel in te richten als tijdelijk depot. Die tijdelijkheid geldt tot een maximum van 3 jaar. In uitzondering van grond is het verspreiden van bagger niet meldingsplichtig op aangrenzende percelen. Toepassing elders buiten een aangrenzend perceel is wel meldingsplichtig. Er is voor het inrichten van een tijdelijk baggerdepot geen vergunningplicht op grond van de Wet milieubeheer. Het is mogelijk dat dergelijke werken in het stedelijk gebied plaatsvinden, bijvoorbeeld rondom grotere waterpartijen die worden gebaggerd. Over het algemeen wordt de bagger afgevoerd naar een baggerdepot ter ontwatering omdat in de nabijheid van waterpartijen niet altijd voldoende ruimte beschikbaar is. Daarnaast bestaat de kans dat vrijkomende bagger die op de kant wordt gelegd (stank)overlast veroorzaakt.

De algemene doelstelling van het Besluit bodernkwaliteit en de Nota bodernbeheer is dat de kwaliteit van de bodern niet mag verslechteren. De Walcherse gemeenten kiezen voor het gebiedsspecifieke beleid. Het is daarbij mogelijk gebieden te bestemmen als locaties waar (licht verontreinigde) grond en bagger kunnen worden opgebracht, mits binnen het beheergebied de bodern schoner wordt. De grond die op deze wijze wordt toegepast komt vrij uit het beheergebied Walcheren. Het Waterschap is onder andere met gemeente Middelburg al een overeenkomst aangegaan, om vrijkomende bagger ook daadwerkelijk binnen het gebied toe te passen. Voor Veere en Vlissingen zal dit medio 2012 worden opgepakt. Beide organisaties leveren daarvoor een extra inspanning. Gebieden die ervoor in aanmerking komen, kunnen door deze toepassing mogelijk verslechteren. Dit wordt geregeld in de bestemmingsplannen.

6.1.16 Industrierterreinen

Bij de berekeningen van de kwaliteit van de bodern van industrierterreinen/ bedrijventerreinen moet onderscheid gemaakt worden in hoeverre bodernverontreiniging bedrijfsafhankelijk is dan wel als achtergrondconcentratie kan gelden. Op industrierterreinen kan grondverzet plaatsvinden doordat het gebied verder ontwikkeld wordt, of een bedrijf zich vestigt of uitbreidt. Het is dus van belang te beoordelen waar grond vandaan komt bij grondverzet.

Bedrijven die zich vestigen op een industrierterrein en bodernbedreigende activiteiten gaan uitvoeren, dienen een bodernonderzoek uit te laten voeren. Afhankelijk of de bodern eerder in gebruik is geweest voor bedrijfsmatige activiteiten maakt dergelijk bodernonderzoek deel uit van de kwaliteitszone. Afvoer van grond van inrichtingen zal vooraf onderzocht moeten worden. Bedrijven die grond willen importeren voor bijvoorbeeld de aanleg van een dijklichaam rondom het bedrijf dienen de kwaliteit te toetsen aan de lokale maximale waarden van toe te passen grond voor de zone. Grond vanuit dezelfde zone kan behalve uitzonderingssituaties (zoals grond waarop bodernverontreinigde activiteiten hebben plaatsgevonden) zonder meer worden toegepast. De eisen aan aarden wallen binnen inrichtingen valt onder de bevoegdheid van Wet milieubeheer. Afdeklaag met grond moet gelijk zijn aan de lokale maximale waarde van de zone. Import van grond voor toepassing, aanleg of ophoging van bedrijfsterreinen en andere gebieden mag uitsluitend met grond afkomstig uit het eigen beheersgebied Walcheren. Importeren is daarbij niet toegestaan. Het moet tevens passen binnen de spelregels van het bestemmingsplan.

6.1.17 Grondverzet van grond uit lagen dieper dan 2 meter minus maaiveld

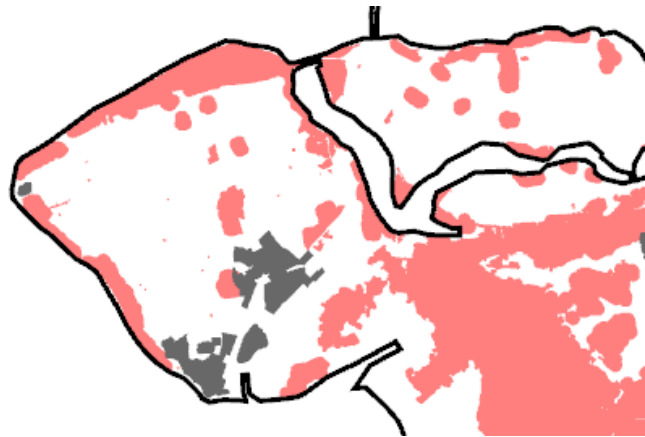
De bodernkwaliteitskaart is opgesteld voor de dieptetrajecten 0-0,5 m-mv en 0,5-2,0 m-mv. De ervaring is dat grond afkomstig uit bodernkwaliteitskaarten uit diepere ondergrond een vergelijkbare of betere kwaliteit heeft dan de bovenste 2 meter, tenzij op basis van historische gegevens dit gegeven wordt bestreden. De verwachting is dat voor het stedelijk gebied van Walcheren wordt verwacht, dat in alle zones de diepere ondergrond een vergelijkbare of betere kwaliteit heeft dan het dieptetraject 0,5-2,0 m-mv. Voor zones waar het dieptetraject 0,5-2,0 m-mv voldoet aan de achtergrondwaarde, geldt dat grond die op een zelfde onverdachte locatie bij een grotere diepte dan 2,0 m-mv, eveneens aan de achtergrondwaarde voldoet. De grond is in dat geval eveneens vrij toepasbaar. Om te beoordelen of dergelijke grond toepasbaar is dienen uit een verkennend onderzoek de historische gegevens overlegd te worden. Daarnaast is de soort grond bepalend voor hergebruik. Uit andere bodernlagen kan ook klei, zand, veen voorkomen.

6.1.18 Arseen in bodem/grondwater

Het is algemeen bekend dat onder andere in Zeeland in het grondwater hoge gehalten aan arseen aanwezig zijn. In een rapport van RIVM wordt de waarschijnlijke oorzaak gezocht in de aanwezigheid en oxidatie van pyriet en reductie van ijzeroxide in veenlagen. Het is ook mogelijk dat arseen geabsorbeerd in klei zit, en vrijkomt bij uitwisseling met fosfaat of bicarbonaat. De verwachting is dat deze aanwezigheid vooral van natuurlijke aard is. Historische gegevens moeten uitwijzen of verhoogde concentraties van nature voorkomen of zijn veroorzaakt door antropogene handelingen. Arseen zat (In de landelijke stoffenlijst is inmiddels geen onderzoek naar arseen tot 2008 in het standaard stoffenpakket meer noodzakelijk). In Zeeland worden verhoogde waarden in het grondwater inmiddels beschouwd als van nature aanwezig, tenzij een voormalige bedrijfsactiviteit een nader gezichtspunt biedt.

6.1.19 Zout in bodem, grond en bagger

Door de ligging aan zee heeft Zeeland te maken met een brakke bodem. Door het binnendringen van kwelwater en het doorstromen van zout zeewater in kanalen wordt de bodem en grondwater beïnvloed. Daarnaast wordt ter bestrijding van gladheid jaarlijks vele tonnen stroozout toegepast. Voor de aanleg van en reconstructie van wegen wordt zand toegepast die niet ontzilt is. Door de aanwezigheid van een zilte bodem is er geen noodzaak ontzilt zand toe te passen. Provincie Zeeland heeft in 2006 onderzoek verricht naar risicosituaties in Zeeland voor het gebruik van zout

Figuur 2: gebieden geen zout zeezand

kwetsbare gebieden voor natuur en landbouw, inclusief de omliggende bufferzones geen gebruik gemaakt mag worden van zout zand. Deze locaties liggen deels binnen de zoetwatergebieden, maar kunnen ook brakwatergebieden zijn (bijvoorbeeld het land van Saefinghe, Zeeuws Vlaanderen). Het gebruik van zout zand in de buurt van natuurgebieden is altijd maatwerk. Overleg met de provincie en de terreinbeheerders is nodig om te beoordelen of het gebruik van zout zand in dit gebied een risico geeft. Uit het kaartmateriaal blijkt dat in een groot deel van Walcheren van nature al zout voorkomt. In deze gebieden mag zout zeezand en zoute bagger worden toegepast.

De kaart voor de risicogebieden zullen te zijner tijd digitaal beschikbaar worden gesteld opgenomen in het Bodemvenster.

6.1.20 Toepassen grond vanuit andere beheergebieden.

Het besluit stelt dat er 4 voorwaarden gelden om grond toe te passen die afkomstig is uit andere beheergebieden:

- De toe te passen grond dient afkomstig te zijn uit een beheergebied waarvan de bodemkwaliteitskaart overeenkomstig de vastgestelde regels is samengesteld en geaccepteerd door het bevoegd gezag.
- In de nota moet zijn opgenomen onder welke voorwaarden het andere beheergebied geaccepteerd is;
- De vastgestelde percentielwaarde van de grond uit de zone van herkomst moet overeenkomen met de vastgestelde lokale maximale waarde van de zone van toepassing. Voorafgaand aan het toepassen zal met het Waterschap en omliggende gemeenten afstemming plaats vinden over de lokale maximale waarden.
- Indien een ander beheergebied niet is opgenomen in de nota, dient de toe te passen partij grond te zijn onderzocht overeenkomstig het besluit. (zie paragraaf 6.1.8.5.)

6.1.21 Grond in depot

Grond die niet direct kan worden hergebruikt binnen dezelfde bodemkwaliteitszone kan in een (tijdelijk) depot worden opgeslagen. Hierbij worden de bodemkwaliteiten die vallen binnen de generieke kwaliteitsklasse Achtergrondwaarden, Wonen en Industrie apart opgeslagen. Grondopslag in depots dient al dan niet te voldoen aan de geldende regelgeving zoals de beoordelingsrichtlijnen. Ook is het mogelijk grond op te slaan per kwaliteitszone en daaruit weer te hergebruiken binnen dezelfde kwaliteitszone.

6.2 Uitzonderingslocaties

Die uitzonderingssituaties zijn veelal verdachte locaties (herkomst en/of bestemmingslocatie) zoals:

- op basis van bij de gemeente beschikbare inventarisaties van bijv. (oude) milieuvergunningen;
- op basis van het landsdekkend beeld (gegevens vanuit databasesysteem);
- locaties waar zich een calamiteit heeft voorgedaan;
- (voormalige) stortplaatsen;
- op grond van eerder bodemonderzoek (o.a. uitbijterlocaties zoals vermeld in het rapport "Berekeningen ten bate van de bodemkwaliteitskaart");
- bedrijfsbebouwing/bedrijfsterrein;
- inrichtingen op grond van de Wet milieubeheer;
- (voormalige) agrarische bebouwing;
- (voormalige) boomgaarden;
- (voormalige) dammen, dijken, wegen of restanten daarvan;
- (aangevulde) sloten en waterpartijen;
- (lint) bebouwing (voor zover niet als zodanig gezoneerd);
- archeologische vindplaatsen;
- historische objecten;
- Natuurgebieden waarvan geen onderzoeks gegevens bekend zijn;
- locaties nu als bedrijf in gebruik en bestemmingswisseling naar wonen;
- historische verontreinigde zones met P95 groter dan de interventiewaarde.

6.3 Fysieke kwaliteit

Met betrekking tot de fysieke kwaliteit sluit het bevoegd gezag aan bij de eisen zoals beschreven in de Standaard RAW Bepalingen van het CROW. Daarnaast gelden de volgende bepalingen dat vrijkomende grond moet voldoen aan de onderstaande zintuiglijke waarneembare kenmerken:

- De grond mag niet stinken naar bodemvreemde materialen;
- De grond mag maximaal 5% bijmenging puin, gruis of overige harde bestanddelen bevatten (bodemvreemd materiaal);
- De grond mag geen overige bijmengingen bevatten waarvan de toepasser redelijkerwijs kan vermoeden dat die bijmengingen het milieu en/ of de gezondheid negatief kan beïnvloeden.
- In historisch stedelijk gebied dat veel puin bevat mag in overleg met bevoegd gezag eventueel wel met 20% bijmenging puin worden hergebruikt.

Naast de chemische kwaliteit zijn er ook fysieke kwaliteitseisen zoals grondsoorten die een belemmering kunnen vormen voor het hergebruik.

7 PROCEDURES

7.1 Meldingen/ vergunningen / handhaving

In het kader van toepassing van grond en bagger zijn in het besluit regels gesteld onder welke voorwaarden meldingen noodzakelijk zijn. Er is een verschil tussen definitieve en tijdelijke toepassingen. Ten aanzien van toepassingsmogelijkheden is door het Ministerie van VROM, de brochure, Handhaving Uitvoeringsmethode Besluit Bodemkwaliteit (HUM) opgesteld, die een bijdrage levert aan een betere beheersing en handhaving van grondstromen.

Voorafgaand aan de toepassing dient via het landelijke (of regionale) meldpunt richting de gemeente een melding te worden ingediend.

Hierbij wordt onder andere aan het volgende getoetst:

- plaats van herkomst/ bodemlaag i.v.m. kwaliteitsbepaling
- hoeveelheid
- plaats van toepassing/ bodemlaag i.v.m. kwaliteitsbepaling
- doel van toepassing
- tijdstip van transport
- transporteur
- melder

Toepassing van grond dient in eerste instantie kwalitatief beoordeeld te worden. Omdat de Walcherse gemeenten kiezen voor het specifieke toetsingskader is het beheergebied van de gemeenten ingedeeld in diverse kwaliteitszones met vastgestelde Lokale Maximale Waarden. Dit zijn kengetallen, gebaseerd op basis van de 95-percentielwaarde per onderzochte stof. Indien grond wordt toegepast dient de kwaliteit te voldoen aan de Lokale Maximale Waarden van toe te passen grond.

Bij voorkeur vindt in het meldingssysteem de toetsing plaats tussen toe te passen grond en ontvangende bodem binnen zones die zijn vastgesteld. Indien er geen automatische toetsing plaatsvindt, zal dit door de beoordelaar van de melding worden uitgevoerd. Indien toe te passen van grond wordt gemeld waarbij een onderzoeksrapport is toegevoegd dient het rapport te voldoen aan de Regeling en wordt eveneens getoetst aan de Lokale Maximale Waarden.

De melding van toe te passen grond kan vrijkomen uit een andere zone binnen het beheergebied, dan wel uit zones van andere beheergebieden. Om het toepassen van dergelijke grond toe te staan zijn de eisen benoemd in hoofdstuk 6.

Bij het toepassen van een Grootschalige Bodemtoepassing wordt getoetst aan kwaliteit op zich en niet aan de ontvangende bodem. Dergelijke toepassingen dienen ook getoetst te worden of voor de aanwezigheid er een noodzaak is. Dergelijke toetsing vindt plaats bij de afdeling Ruimtelijk Beleid Hiervoor dient in veel gevallen een aanlegvergunning te worden aangevraagd.

Voor het toepassen van bagger geldt eveneens het generieke kader. Bagger die kwalitatief voldoet aan 'maximale waarden' is een ontvangstplicht voor de aangrenzende percelen. In tegenstelling tot het toepassen van grond is voor het verspreiden van bagger geen meldingsplicht.

Tijdelijke opslag dient te voldoen aan de regels van het Besluit Bodemkwaliteit.

Voor de exacte toepassingsmogelijkheden is het raadzaam de Handreiking Besluit Bodemkwaliteit of de HUM te raadplegen.

Naast de eisen vanuit het Besluit bodemkwaliteit kunnen voor het toepassen van grond ook andere regels gelden waarvoor meldingen/vergunningen nodig zijn of andere wettelijke verplichtingen gelden.

De meldingsplicht geldt zoals hieronder vermeld:

Situatie	Milieuhygiënische verklaring	Melden 5 dagen
<u>Toepassen van grond en baggerspecie</u> -Particulieren -Agrariërs, indien grond afkomstig eigen perceel -Landbodem -Schone grond <50 m ³ -Schone grond > 50 m ³ -Oppervlaktewater -GBT	Nee Nee Ja Ja Nee (zorgplicht) Ja, Ja	Nee Nee Ja Ja Nee Ja, eenmalig Ja
<u>Verspreiden van grond en baggerspecie</u> - Op de kant - zoet oppervlaktewater - zout oppervlaktewater	Nee Ja Ja	Nee Ja Ja

Tabel 1: voorlichting marathon Besluit bodemkwaliteit 2007

7.2 Handhaving

In het kader van wetgeving en beleid voor het toepassen van grond en bagger is het van belang dat er ook adequate handhaving is. Binnen de Walcherse gemeenten worden vanuit verschillende afdelingen per gemeente toezicht gehouden op toepassing van grond en bagger en bouwstoffen.

De medewerkers die belast zijn met het toezicht dienen controles uit te voeren op de volgende zaken:

- Meldingen van toepassingen van grond en bagger, door vaste gebruikers worden digitale meldingen ingediend voor het toepassen van grond. Deze dienen beoordeeld te worden op volledigheid en juistheid. Meldingen vinden digitaal plaats volgens het landelijke (of regionale) meldingssysteem.
- Controles van grondtransporten op de daadwerkelijke toepassingslocaties. (ontvanger van de grond). Zijn de toepassingen overeenkomstig de meldingen uitgevoerd. In geval de toepassing niet overeenkomstig de melding is, of niet is gemeld, wordt bestuurlijk en/ of strafrechtelijk opgetreden tegenover de toepasser (toepassing moet wel meldingsplichtig zijn);
- Naast een toets op de chemische kwaliteit is het van belang om bij ontgroningen of ophogingen na te gaan of dergelijke activiteiten passen binnen het bestemmingplan en of hiervoor een aanlegvergunning nodig is.

7.3 Transport en afvoer of toepassing grond

Indien grond vanuit bodemkwaliteitszones wordt toegepast dienen op het transportmiddel geleidebiljetten aanwezig te zijn. Indien geen geschikte hergebruiklocatie voorhanden is dan wel de kwaliteit van de toe te passen grond niet voldoet, moet de grond worden afgevoerd naar een grondbank en/of erkende verwerker. Een erkende grondbank is in het bezit van een milieuvergunning. Voor het bewerken van verontreinigde grond en bagger dient de grondbank te werken volgens de betreffende nationale beoordelingsrichtlijn(en) (BRL's). Ter begeleiding van het afvoeren van grond naar een grondbank dient een begeleidingsformulier aanwezig te zijn. Voorafgaand aan het transport wordt door de grondbank een uniek afvalstroomnummer toegekend die op het begeleidingsformulier vermeldt moet staan.

8 Bijlagen

De basis notities

Walcherse bodemkansen ambities vanaf 2012 - 2022
Nota bodembeheer Walcheren onderdeel chemische kwaliteit
Bodemkwaliteitskaart Walcheren 2012-2022 Beschrijving uitgangspunten

Voor geheel Walcheren zijn onderstaande notities gebruikt die gedetailleerdere informatie bevatten dan de tekst in de nota.

- Beleidsnotitie Dammen en Dempingen + Dammen en dempingen, werkmethode bij ontsluiting agrarische percelen
- percelen Waterschap Scheldestromen
- Beleidsnotitie grond- en baggerdepots TAUW
- Bemonsteringsprotocol grondverzet boomgaarden 2005
- Bodemkwaliteitskaart en bodembeheerplan voor wegbermen in de provincie
- Bouwen en bodemkwaliteit (Wabo) notitie Zeeuws bodemplatform 2011
- Digitale uitwisseling bodeminformatie Zeeuws bodemplatform, SIKB 0101.xml adviesbureaus
- Notitie tarragrond toepassen in de gemeente Borsele (ook voor Walcheren)
- Omgaan met hoge arseenconcentraties in grondwater 2010
- Onorthodoxe maatregelen gebiedsontwikkeling DHV
- Functiekaart Walcheren
- Zout zeezand (1a tot en met 1e).

Per gemeente

Middelburg

- Berekening ten bate van de bodemkwaliteitskaart Middelburg vastgesteld in 2006.
- Statische berekeningen ten behoeve van de actualisatie bodemkwaliteitskaart gemeente Middelburg 2010
(P1 0-10 eind rapportage Middelburg .pdf inclusief bijlage 1, bijlage 2a, bijlage 2-01 tot en met 2-20)
- Historie en tabellen

9 Lijst van afkortingen en begrippen

Bodemvenster	Binnen Zeeland loopt een project, genaamd Bodemvisie waarbij de doelstelling is, bodeminformatie te betrekken bij de planvorming en gebiedsontwikkeling. De provincie tracht met alle geografische informatie via het 'Bodemvenster' inzicht te verschaffen in de bodemopbouw. Deze informatie kan gebruikt worden in het ontwerp door gebiedseigenschappen te betrekken, juist te ontzien of te benadrukken. Er wordt van het gebied per onderwerp een kaart opgesteld afhankelijk van zeldzaamheid, kenmerkendheid, zichtbaarheid en gaafheid.
Besluit bodemkwaliteit	Besluit bodemkwaliteit 2008 is gebaseerd op de Wet bodembescherming en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Het Bbk stelt onder andere milieuhygiënische randvoorwaarden aan het hergebruik van grond en bagger op de bodem en oppervlaktewater.
Regeling	Regeling bodemkwaliteit 2008
Mediaan	De middelste waarden van een reeks opeenvolgende getallen
P 95 = exportwaarde	95% van de waarnemingen licht onder de waargenomen concentraties.
Importwaarde = lokale maximale waarde	Het gemiddelde gehalte van de toe te passen grond dient kleiner te zijn dan 1,2 x de mediaan van de ontvangende bodem. De kans dat per toeval verontreinigde grond wordt aangevoerd die ernstiger is verontreinigd dan de ontvangende bodem wordt daarmee verkleind tot minder dan 0,1 %. Bij de beoordeling is een marge mogelijk van de factor 1,2.
BUS melding	Besluit Uniforme Sanering, betreft een melding van relatief eenvoudige saneringen aan het bevoegd gezag.
Interventiewaarde	In de bodemkwaliteit deze waarde overschrijdt is er een kans dat door de aanwezige stoffen een humaan, een ecologisch of risico voor de landbouw ontstaat.
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht